

DÉLVIDÉK

Politikai napilap
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Zombor, Csihás Benő utca 3.
Telefon: 2-07. Csekkszám: 74-050
Előfizetés egy hóra: 2.50 P.
Negyedévre: 7.20 P.

ZOMBOR, 1941. OKTÓBER 11.

Főszerkesztő: Illés Sándor

I. ÉVFOLYAM, 135. SZÁM

A Szentatya felhívást intéz a hadviselő államokhoz

A brjanszki katlanban a szovjet katonák százezreinek holtteste borítja a csatateret / Ukrajnában áttekinthetetlen mennyiségű hadianyag és fogoly kerül a szövetségesek kezére / Amerika fegyverkezése 1943-ig nem éri el a kívánt mértéket / Angol és amerikai szemrehányások London címére

Honvédségünk arcvonalán nem történt jelentős esemény

A keleti frontról érkező jelentések szerint a németek újabb hatalmas csapásokat mérnek a bekerített szovjet haderőre. Ugy látszik, hogy most használják ki az utóbbi hetek sikereit. A brjanszki katlanban a bolsevista katonák százezreinek holtteste hever.

A szovjet hadsereg ki akart törni a gyűrűből. Minden tüzéségi előkészület nélkül, éjszaka akarta meglepni a németeket a gyalogság, de a kísérlet véresen összeomlott a háromszorosan kiépített német gyűrűn.

A Magyar Távirati Iroda jelentése azt közli, hogy a szövetséges csapatok apró részekre szaggatták az ellenséget és a bekerített kisebb egységek felmorzsolása és a keleti front déli részének felgöngyölítése folyamatban van. A szövetségesek kezére beláthatatlan mennyiségű hadianyag és megszámlálhatatlan sok hadifogoly került.

A Szovjet helyzete most már végképen megintott. Azt mutatja az a sanghajból érkező hír, amely arról számol be, hogy a bolsevista hadvezetőség a Távolkeletről is a keleti frontra dobja nagy hadseregének egy részét.

A sorozatos veszteségek nagy felűntést keltettek úgy Angliában, mint Amerikában. Az angolszászok most már belátták, hogy a kormányaik által terjesztett propaganda hazug volt. Az angol lapok szinte hisztérikus hangon írnak arról, hogy Anglia elmulasztotta a kedvező pillanatot. A Szovjet megsegítése érdekében az angolok semmit sem tettek.

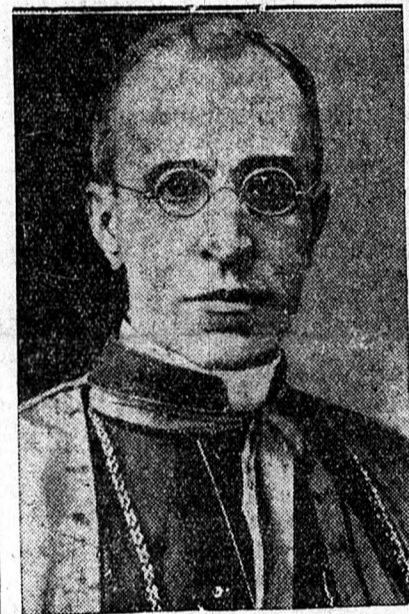
Az angol lapok egyébként elismerik a német sikereket és elismeréssel adóznak a német katonának is. Az amerikai lapok viszont beismérik, hogy Moszkvát lassan elhagyják a diplomáciai testületek. Az amerikai nagykövet Washingtonba akart utazni, de az utat elhalasztották.

A Die Tat berlini jelentése szerint a Szentatya a jövő héten felhívást intéz a hadbanálló államokhoz. A pápa a felhívásban két kérdést akar elintézni.

Az első kérdése az lesz, hogy van-e lehetőség arra, hogy a hadviselő államok aszszonyait és gyermekeit a télen át segítse a keresztény világ.

A második kérése a pápának az lesz, hogy a hadviselő államok tartózkodjanak a vegyi háborútól.

A török lapok nagy meglepéssel írják a német-török gazdasági szerződés megkötéséről. A szerződés létrejöttét a két ország egymás közötti barátságos viszonya tette lehetővé, s a szerződés nemcsak gazdasági, de más kérdéseket is érint.

A Mir című bolgár lap foglalkozik Borisz bolgár király és Innönü táviratváltásával. A lap kiemeli, hogy a két ország közötti jóviszonyt nem zavarhatja meg az angolszász cselszövés.

Sietségre vall Rooseveltnek az az intézkedése is, hogy megtiltották minden magánépítkezést, csak azért, hogy ezen a réven megtakaríthassanak évi ötmillió tonna acélt. Arról is jött jelentés, hogy Roosevelt milyen megokolással kéri a semlegeségi törvény megváltoztatását annak érdekében, hogy az amerikai kereskedelmi hajókat is fölgyverezzék és hogy a gőzösök az angol kikötőket is felkereshessék. Roosevelt üzenete azzal kezdődik, hogy 1939 óta, amelynek őszén a semlegeségi törvényt megszavazták, megváltozott a háboru természete. Akkor azt hitték, hogy a háboru nem lesz igazi háboru, abban az atmoszférában a semlegeségi törvény látszott a helyes utnak ugyanugy, mint a Maginot-vonal. Azóta azonban látjuk — tette hozzá Roosevelt —, hogy ezt a háborut milyen eszközökkel kell megvívni, tehát szükség van arra, hogy az Atlanti óceánon az Egyesült Államoknak ne csak a hadihajói támadják meg még provokálás nélkül is az ellenséges hajókat, hanem hogy az amerikai kereskedelmi gőzösök is lőhessenek az ellenséges tengeralattjárókra és esetleg más hadihajókra is. Roosevelt üzenete azzal végződik, hogy nem tudja eléggé kiemelni a helyzet komolyságát, az amerikaiaknak be kell látniok, hogy mindent meg kell tenniük Anglia és a Szovjetunió megsegítésére.

A kormányzó távirata a gyorshadtest parancsnokához

Mint a Magyar Távirati Iroda jelenti, a kormányzó ur Öfóméltósága a gyorshadtest parancsnokához a következő táviratot intézte:
„Méltóságos és nemzeti vitéz lófő Dálnoki Miklós Béla urnak, m. kir. vezérőrnagy, a gyorshadtest parancsnoka.

Egy negyedév telt el, amióta a gyorshadtest és a Kárpát-csoport átlépte ezeréves határunkat, hogy nagy szövetségesünk oldalán évszázados, leghőbb hagyományainkhoz híven kivége részét abból a harcából, amelynek célja, hogy megvédje Hazánkat és vele az európai rendet és kulturát a Kelet felől fenyegető barbarizmussal szemben.

E három hónap alatt minden magyar itthon féltő gonddal és meleg szeretettel követte a hadbanálló csapatok küzdelmeit és azon fáradotunk, hogy sorsukat — az óriási távolságok folytán előállott minden nehézség dacára — minél jobban biztosítsuk. Egyben mindent elkövettünk, hogy a kinnlévők itthonmaradt családtagjait megóvjuk a nélkülözéstől.

Örömmel és büszkeséggel állapítom meg, hogy harcos fiaink a rendkívül nehéz viszonyok dacára mindig a régi magyar katonai hirnévhez és dicsőséghez méltóan állottak meg helyüket. sőt az egész világ által elismerten új babérokat szereztek épp azokon a vidékeken, amelyeken egykor őseink ontották vitézi vérüket, amikor utban voltak e Haza felé.

Legmelegebb köszönetemet és dicséretemet fejezem ki ezért a harcban állt csapatok minden tagjának és megbízom, hogy ezeket bajtársi üdvözléssel együtt összes alárendeltjeinek tudomására hozza.

HORTHY s. k.”

Zentán

földet kapott 150 magyar család, 923 gyermekkel. Összesen 1300 magyar ember jutott biztos megélhetéshez és részben biztos fedél alá. A kiosztott házak száma megközelíti a százat.

A zentai gödrökben lakó magyar nincstelen munkások nyomora és hősiességük ezeken enyhült vagy teljesen megszűnt. A sok gyermekes családnak nem kell azon gondolkodnia, hogy honnan szerzi meg családját és a maga számára a mindennapi kenyeret. A város vezetősége szociális intézkedésekkel gondoskodott róluk, biztosította megélhetésüket.

Az akciót Gusáth György dr. indította és Deák Leó dr. főispán támogatásával vált belőle valóság. Sokat segítettek a munkában Gere Vince főtitkár, plébános, Majoros Péter mérnök, Kovács Kálmán és még sokan mások, akiknek nevét nem öröközik meg, de mégis élnek ők az új telepések szívében és imáiban.

Ezzel megindult Bácskában a földosztási folyamat. A földigénylőket nem lehet egyszerre kielégíteni, ahhoz, hogy minden arra rászoruló megkapja a maga részét, sok idő kell. Sok idő és még több munka.

Jelenleg csak a magyar szegénység egy részének valósult meg az álma. A többiek sem felejtették el azonban, földhöz jut meg nagyobbított országunk földművelő népe, hogy a teljes megelégedettségben építse tovább egy újabb ezer esztendőre a szent istváni Magyarországot.

A Szovjet a keleti frontra dobta távolkeleti tartalékait is

Róma, október 11.
Az olasz sajtó sanghaji jelentésével szerint mi sem villágit rá jobban a Szovjet kétségbeesett helyzetére, minthogy a távolkeleti hadseregének jó részét már átadta az európai arcvonalra. Sanghájban úgy tudják, hogy két a Távolkeleten állomásozó szovjet hadsereg részét már szeptemberben a keleti arcvonalra küldték. (MTI)

A Szovjet helyzete súlyos hangulati válságot idézett elő Angliában

A brit sajtó élesen támadja a kormányt

Stockholm, október 11.
Londonból érkező jelentések arról számolnak be, hogy a Szovjet súlyos helyzetéről szóló hírek komoly hangulati válságot idéztek elő az angol közvéleményben. Az angol sajtó hangot ad a közvélemény elkeseredésének és súlyos szemrehányásokkal illeti a kormányt. A News Chronicle megállapítja, hogy amióta a szovjet-német háború folyik, az angol hadsereg egyetlen csatát sem vívott, se kicsit, se nagyot, annak érdekében, hogy enyhítse a szövetségesre nehezedő német nyomást. Anglia bízalmas felelősséggel tartozik, amiért így cserbenhagyta szövetségesét. A mostani helyzetet a frázisok csödjének nevezi az angol lap, majd megállapítja, hogy ugyanakkor, amikor Hitler

bejelentette az új nagyarányú döntő hadműveletek megindulását, Halifax azokról a nehézségekről beszélt, amelyek lehetetlenné teszik a Szovjet hathatós megsegítését és a nyugateurópai arcvonal létrehozását. Függetlenül attól, hogy az angol hadsereg képes-e európai partraszállásra vagy sem, Halifax kijelentései olyan ostoba cselekedetnek minősíthetők, amilyent régen nem követett el felelős miniszter. Az ellenség jól tájékozódhatott Halifax fecsegéséből Anglia tehetetlenségéről. Az angol közvélemény teljesen el van keseredve kormánya passzivitása miatt. Amíg keleten a jövő sorsa dől el, addig Anglia még mindig a tehetetlen vitáknál és nyilatkozatoknál tart — állapítja meg az angol lap. (MTI)

Honvédségünk arcvonalán nem történt jelentős esemény

A Magyar Távírási Iroda jelenti: A Dnyeper és Donec között körülzárt ellenséget újabb részekre szaggatták a szövetséges csapatok s ezáltal gyorsabbá vált az ellenséges erők megsemmisítésének folyamata. A bekerített szovjet csapatok száma és a felmorzsolásuk után hátramaradó hadianyag mennyisége egyelőre még áttekinthetetlen. Honvédségünk arcvonalán nem történt jelentős esemény.

Brjanszknál a szovjet katonák száz-ezreinek holtteste lepi el a csatateret

Berlin, október 11.
A Német Távírási Iroda közli katonai részről, hogy a Brjanszk körül órlási katlanokban körülzárt szovjet csapatok sorsa kérelhetetlenül beteljesedik. Október 9-én és 10-én még szorosabba szorult a gyűrű a körülzárt csapatok körül és azokat kis részekre szaggatták szét a német erők. Hiábavaló volt nagyobb szovjet seregek azon kísérlete, hogy az éjszaka homályában és hajnali derengéskor tűzérési előkészítés nélkül közelizzanak a német állásokhoz és kitörjenek keleti irányban. A németek háromszoros vonalat vontak a bezárt ellenség köré. A kitöréssel kísérletező szovjet csapatokat a német fegyverek a szó szoros értelmében lekaszabolták. A szovjet katonák holttesteinek százazrei borítják a csatateret. Az életbenmaradtak német fogságba estek. (MTI)

Az angol hajókat repülőgépekkel is felszerelik

London, október 11.
(NST) A brit tengernagy hivatal közli, hogy a kereskedelmi gőzösöket repülőgépekkel felszerelik. Azt remélik, hogy ezzel hatásosabban haríthatják el a brit kereskedelmi hajózás ellen irányuló német légitámadásokat. A közlemény szerint a gőzösök a közönséges hajóda-

rukon kívül semmiféle különleges berendezést sem kapnának a repülőgépek újból való felvételére. A gépek lehetőleg nem is térnének vissza a hajókra, hanem feladatuk teljesítése után igyekezni fognak vízreszállni egy partmenti támaszpont közelében.

Német légitámadás a haifai olajfinomítók ellen

Berlin, október 11.
A Német Távírási Iroda jelenti, hogy a német légierők több ezer kilogramm romboló és gyújtó bombát dobtak a tobruki kikötői raktárházakra és a bombák három nagykiterjedésű va-

lamint több kisebb tüzet okoztak. Támadást intéztek a német légierők Haifa ellen is és az olajfinomítóknak nagykiterjedésű tézeket okoztak. (MTI)

A kongresszus újabb hitelt szavazott meg Anglia megsegítésére

Washington, október 11.
A kongresszus 162 szavazattal 21 ellenében elvetette azt az indítványt, hogy a Szovjet ne részesüljön a szövetségesek megsegítését szolgáló hatmillió dolláros keret által biztosított hitelek-
ből.

A kongresszus ugyancsak most döntött Rooseveltnek arról a javaslatáról, amelyben újabb jelentős hiteleket kér Anglia megsegítésére. A képviselőház a javaslatot 328 szavazattal 67 ellenében elfogadta. (MTI)

Rooseveltől a sajtókonferencián megkér-

NEMZETI MOZI

SZERDA—VASÁRNAP

Nem élhetek muzsikaszó nélkül

Móricz Zs. világsikert aratott színművének nyomán.

Főszereplők:

SOMOGYI ERZSI, JÁVOR PÁL, VASZARY PIRI, GÓZON GYULA

Közreműködik: Berkes Béla cigányzenekara. Pótműsor: Leguiabb magyar és UFA híradó

Az előadások kezdete: hétköznapokon 5, 7 és 9 órakor, ünnepnapokon 3, 5, 7 és 9 órakor.

dezték, van-e tudomása arról, miképpen jutott Sztalinhoz intézett levele német kézre. Hangoztatták azt a feltevést, hogy Sztalin sokszorosította és buzdításul szétosztotta a szovjet katonák között Roosevelt levelét. Az elnök azt válaszolta, sejt, hogyan történhetett a dolog, erről azonban nem akar beszélni.

Az elnök foglalkozott az amerikai ujoncok egészségi állapotával is. Kijelentette, hogy az ujoncok fele alkalmatlan a katonai szolgálatra. Az alkalmatlanná nyilvánított 1 millió ujonc közül 100.000 irni sem tud. (MTI)

HIVATALOS JAPÁN MEGÁLLAPÍTÁS AMERIKA MAGATARTÁSÁRÓL

Tokió, október 11.

(Német TI) Isii, a tájékoztató hivatal szóvivője a következőket jegyezte meg a japán-amerikai tárgyalásokkal kapcsolatban: „Még folytatják a megbeszéléseket.”

Arra a kérdésre, milyen magatartást tanúsít a japán kormány a manilai és hongkongi értekezletekkel szemben, Isii ezt válaszolta: „Az egyik oldalon Amerika folytatja a tárgyalásokat, míg a másik oldalon ezzel egyenes ellentétben álló barátságtalan magatartást tanúsít.” (MTI)

Közgazdasági Bank Részvénytársaság, Szabadka

a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank leánvintézete

Betéteket

a legjobban gyümölcsöztetünk és felmondás nélkül bármikor visszafizetünk.

Kölcsönöket

a legjutányosabban folyósítunk a mezőgazdaság, ipar és kereskedelem számára.

Foglalkozunk

Banküzlet

minden ágával.

Fióktintézetek:

Zomborban: a Zombori Takarékpénztár.

Topolván: a Topolyai Takarékpénztár.

Zentán: a Zentai Takarékpénztár.

B. Kossuthfalván: Közgazdasági Bank r. t. fiókja.

Bajmokon: Közgazdasági Bank r. t. fiókja.

Apatinban: Közgazdasági Bank r. t. fiókja.

Pacséron: Közgazdasági Bank r. t. fiókja.

A FINNEK ELÉRTÉK AZ ONEGA CSATORNÁT

Helsinki, október 11.

A finn tájékoztató iroda jelentése szerint a finn csapatok jól haladnak előre az Onega tó délkeleti partján és elérték, majd átlépték az Onega csatornát. (MTI)

AZ AMERIKAIK IS FELPANASZOLJÁK ANGLIÁNAK, HOGY NEM KISÉRELT MEG EURÓPAI PARTRASZÁLLÁST

Róma, október 11.

A Stampa amerikai jelentések alapján arról számol be, hogy az Egyesült Államok közvéleménye súlyos szemrehányásokkal illeti Angliát, amiért nem kísérelt meg európai partraszállást és nem nyújtott segítséget a Szovjetnek. Az amerikaiak nagyrészt Angliát okolják a Szovjet mostani válságos helyzetéért.

Az olasz lap megállapítja, hogy Anglia és Amerika egymásközötti viszonyára mi sem jellemzőbb, minthogy Washington állandóan arra unszolja Angliát, kezdeményezzen nagyobb arányú haditevékenységet, míg London Amerikát szeretné beugratni veszelyes vállalkozásokba. Anglia nem kísérelte meg a partraszállást Európában, miután már eleve tisztában volt egy ilyen akció kimenetelének eshetőségeivel, Churchill viszont nem hajlandó a bőrét vásárra vinni. (MTI)

Brazília háborus bonyadal- maktól tart a Csendes óceánon

Rio de Janeiro, október 11.

A brazil kormány az Atlanti óceán és a Csendes óceán egyes vizeit veszélyes övezetnek nyilvánította. A sajtó feltűnőnek tartja, hogy a Csendes óceán vizeit is veszélyes zónává nyilvánították és azon nézetének ad kifejezést, hogy Brazília háborútól tart a Csendes óceánon is. (MTI)

GAZDASÁGI TÁRGYALÁSOK AZ EGYESULT ÁLLAMOK, ANGLIA ÉS KINA KÖZÖTT

Sangháj, október 11.

Az angol-amerikai-kínai gazdasági tárgyalások megkezdődtek. Az amerikai bizottság vezetője kijelentette, hogy a konferencia legfontosabb célja a kínai pénz szilárdá tétele és a Csunkingnak nyújtandó angol-amerikai pénzügyi segítségével kapcsolatos kérdések megvitatása. (MTI)

A nagyvilágból

Clodius dr., a német követ, aki egy bizottság élén eredményesen fejezte be a német-török gazdasági tárgyalásokat, visszaérkezett Berlinbe.

A *Messagero* newyorki jelentése megerősíti, hogy a szovjet kormány és a diplomáciai képviselők jórésze elhagyta Moszkvát.

A perzsa kikötőkben lázas munka folyik annak érdekében, hogy a kikötőket kibővítsék és alkalmassá tegyék a Szovjet számára érkező angol-amerikai hadianyagok befogadására. A perzsi utakat és vasutakat több ezer munkás javítja.

A Szentatya felhívást intéz a hadviselő felekhez, tartózkodjanak a vegyi háborútól

Bern, október 11.

A Die Tat berlini jelentése szerint diplomáciai körökben úgy tudják, hogy XII. Pius pápa a jövő héten felhívást intéz a hadviselő felekhez. A Szentatya felhívása két kérdésre vonatkozik.

1. Van-e lehetőség arra, hogy a had-

viselő országok asszonyai és gyermekei helyzetén javítsanak, különösen az élelmezés terén és

2. a hadviselő felek tegyenek kötelező nyilatkozatot, hogy a háború folyamán tartózkodnak mindennemű vegyi szer alkalmazásától. (MTI)

Az egész Délvidéken megindul a népművelési munka

A D. M. K. Sz. népművelési osztálya mint már jelentettük teljes erővel dolgozik, hogy a kultuszminisztériumtól kapott felhatalmazás irányelvei és utasításai értelmében hivatásos népművelési munkáját mielőbb megszervezze.

A téli időszakra már kidolgozták a teljes előadási anyagot, amely elsősorban a Délvidéken ténylegesen mutatkozó hiányokat van hivatva pótolni. Ilyenek elsősorban azok a tantárgyak, amelyek megismerésétől a megszállás alatt felnőtt magyar ifjúság el volt zárva és amelyek megismerése a délvidéki magyarság nemzeti öntudatának fejlesztése és a sajátos magyar kultúra kiépítése szempontjából rendkívül fontos. Ezek a népművelési tanfolyamok, előadások és kulturdélutánok valószínűleg már most a felszabadulás első évében a hiányok nagy részét pótolni tudják.

A nagy meginduláshoz az első lépés már megtörtént azzal, hogy a kultuszminisztérium utasítása értelmében a Szövetség felhívta összes szervezeteit, hogy a helyi népművelési bizottságokat az összes tanügyi és egyéb hatóságokkal egyetértésben mielőbb még e hó folyamán szervezzék meg. Ez a népművelési munka természetesen a téli időszak beálltával azonnal megindul.

A Szövetség mozgalmat indított, hogy mind azok, akik a megszállás éve alatt az ismert törvények miatt a továbbtanulás lehetőségeitől elvagy nem folytathatták, vagy pedig gazdasági voltak zárva és középiskolai tanulmányaikat

és egyéb okokból félbeszakították, most ezt a hiányt pótolni tudják.

Megalakult Ujvidéken az első délvidéki sportrepülő egyesület

Ujvidék, október 11.

Megalakult a Délvidéki Magyar Közművelődési Szövetség Sportrepülő Szakosztálya. A Délvidéki Sportrepülő Egyesület, röviden D. S. R. E. az alakuló közgyűlésen dr. apatini Fernbach Péter Ujvidék thj. város főispánjának jelenlétében és Kalmár Tihámér földbirtokos elnöke alatt, megválasztotta tisztikarát és meghatározta alapszabályait.

A gyűlés lelkes hangon méltatta a sportrepülés jelentőségét. Kifejtette a pilótaanyag kiválasztás, valamint a haderőnkivüli repülőképzés fontosságát és a repülősport fejlesztését.

Feladatának tűzte ki a Délvidéken a repülősport fokozott fejlesztését, megkedveltetését, népszerűsítését a nagyközönség, de főként az ifjúság körében.

Egyhangú lelkesedéssel díszelnöknek választotta dr. Deák Leó Bács-Bodrog vármegye és Zombor thj. város és dr. Reök Andor Szabadka thj. város főispánjait, dr. apatini Fernbach Péter Ujvidék thj. város főispánját. Elnök: Kalmár Tihámér földbirtokos, titkár dr. Hegedűs László a D. M. K. Sz. igazgatója. A választmány tagjai Ujvidékről dr. vitéz Nagy Miklós polgár-

Nagyon sok értékes és jobb sorsra érdemes fiatal van, akiknek többsége a IV. középiskola elvégzésével kénytelen volt tanulmányait félbeszakítani vagy a középiskolák magasabb osztályait hagyták abba. Ezeknek most meg van a lehetőség, hogy gimnáziumi vagy polg. iskolai tanulmányaikat tekintet nélkül arra, hogy elhelyezkedett-e vagy sem, magánúton folytathassák. A szakiskolák: kereskedelmi és ipariskola magánúton való elvégzése ugyanis nem lehetséges. Ujvidéken már működik egy ilyen délutáni és esti kurzus, amelyen 30-nál több már állásban lévő és elhelyezkedést talált, s minden remény megvan arra, hogy ezek rövid pár éven belül a délvidéki magyar társadalomnak értékes tagjai lesznek.

A magántanuláshoz szükséges hatósági engedélyeket a Szövetség fogja az illetékes tanügyi szervezeteknél megszerezni.

Nem enged 48-ból

a 48 ó r á s

ORION HÖPALACK

mert az italt két nap
— két éjjel forrón
és frissen tartja.
Kapható 522. sz.
½ literes és 544. sz.
1 literes nagyságban

„Hazánktól semmit, mindent csak érte“

Nagy ünnepek keretében avatják fel vasárnap Óbecsén a Hősök Emlékművét

Az óbecsei Hősök Emlékművét vasárnap, október 19-én avatják fel nagy és fényes ünnepek keretében. Ugyanakkor leplezik le az Országzászló talapzatát. A kettős ünnepségen képviselteti magát a felszabadult Délvidék valamennyi községe és városa. Az ünnepély műsora a következő: Hiszekegy, utána szavalat, majd az emlékmű felavató beszéd hangzik el. Ének-szám következik ezután, majd átadják az országzászlót. Szavalat következik ezután, majd az egyházak képviselői megáldják az emlékművet és országzászlót. Az országzászlót és az emlékművet ezután átveszi a község képviselője. Az ünnepeket a Himnusz eléneklése zárja be.

A Hősök Emlékművének egyik oldalán ez a felirat olvasható: 1914—1918. Az ezeréves határokért!

A városháza felé eső oldalt Cziráky Fetter Imre verse disziti. A vers szövege a következő: Szent ez az oszlop s minden szegletel! Ahány név, annyi életáldozat, S a hősök vérrel, könnyel irt neve. A szabad magyar égre felmutat.

Hazánktól semmit, mindent csak értel Nagy tanításuk im, felragyog. Lehajtott fővel boruljunk térdre S esküdjünk rá mi: élő magyarok!

(Cziráky)

A katolikus templom felé eső oldalon a hősök nevét vésték márványba.

A leleplezésen a kormány is képviselteti magát és arra meghívták Deák Leó dr. főispánt is.

Négyhavi fogházbüntetésre ítélték Weiler Jakab zombori zsirkereskedőt

Az árdrágitót az ítélet megfosztja polgári jogaitól és elrendeli a raktárában talált be nem jelentett 2048 kilogramm zsir elkobzását

A zombori törvényszék szombaton délután ítélt el Weiler Jakab ismert zombori mézárós ügyében. Weilert árdrágitás vétsége miatt vonták felelősségre, s mondták ki bűnösnek. A bíróság

Weilert négyhónapi fogházbüntetésre és kétévi politikai jogvesztésre ítélte. Ezenkívül elkobozták a nála talált, de be nem jelentett 2048 kg. zsirt is.

Az ítélet nem jogerős, Weiler felebbelzessel élt.

A bíróság kivüle még két árdrágitót vont felelősségre és ítélt el. Özvegy Dujmovics Istvánné tojásoskofát tíznapi elzárásra vagy 50 pengő pénzbüntetésre, Jovanovics Mihajlót pedig 30 pengő pénzbüntetésre vagy 15 napi elzárásra ítélték.

—//—

„IKARUS“

Gép és Fémáru RT. Budapest

Gyártmányai:

Hűtők automobillakozók és traktorokhoz „Ikarus” göröggyőntartók

Vezérképviseletel:

Hanomag traktorok

Z. F. Sebességváltóművek és kormányművek

Gyár: BUDAPET,

XIII. Országbíró-u. 26/b.

Az est műsorát így az egész ország lakossága hallgathatja és képet alkothat magának a Délvidék kulturális színvonaláról.

A rádióközvetítés a D. M. K. Sz. székházának, a Levente Otthonnak nagyterméből történik.

Tekintettel arra, hogy erre a napra az ország több kulturális kiválósága is megígérte látogatását, valószínű, hogy ugyanaz a nap a délelőtti folyamán ugyanazon a helyen egy gazdasági ankétot is tartanak, amelyen a Délvidék gazdasági problémájával foglalkoznak, úgy az ország, mint a Délvidék leghivatottabb gazdasági szakemberei.

Életbelépett a vegyesházasságok tilalma

A fajvédelmi törvény végrehajtási utasítása értelmében a vegyesházasságot tiltó rendelkezések pénteken életbe léptek. Az anyakönyvi hivatalok pénteken már nem fogadtak el olyan házassági bejelentéseket, melyeket az új törvény megtilt.

Budapesten az utolsó napokban valóságos roham indult meg házassági ügyekben az előjáróságok ellen. Igen sokan kívántak még házasságot kötni, amíg lehetett.

Az utolsó pillanatban megkötött házasságokkal nagyrészt régebben együtt élő emberek törvényesítették kapcsolatukat.

BAJAI TAKARÉKPÉNZTÁR FIÓKJA

Petőfi utca 3. a nagy szerb templommal szemben

Telefon: 83

Bankügyletek, tőzsdei megbízások, külföldi átutalásokra vonatkozó megbízásokat kedvező feltételek mellett vállalja. Kedvező feltételekkel fogad el betéteket gyümölcsözítésre. Kölcsönöket hosszabb időre is folyósít.

Üzletidő fél 9-től fél 1 óráig, d. u. 3-tól 5-ig

Irodalmi és zenei estet rendez a Közművelődési Szövetség Ujvidéken

Gazdasági ankétot készítenek elő, amelyen megtárgyalják a Délvidék gazdasági problémáit

A Széchenyi Magyar Kulturális Egyesület, amely a felvidéki magyarság legfőbb kulturális szerve, valamint a Felvidéki Turul Szövetség II. Rákóczi Ferencz Bajtársi Egyesülete Kassán, meghívta a D. M. K. Sz.-t egy felvidéki kulturális utra, amelynek során a meghívott előadók nov. 15-e körül Kassán, Miskolcon, Sárospatakon és Szerencsen szerepelnek. Ebből a testvér-szövetséggel való kapcsolatok felvétele szempontjából jelentős meghívásból kitűnik, hogy a felvidéki magyarság közelebbről megszeretne ismerkedni a Délvidéken 23 évig tartó kulturális küzdelmeivel és a kitermelt értékekkel.

Zsoldos előkészít középiskolai magánvizsgákra, érettségiire. 34-ik tanév, Budapest VII., Dohány utca 84. Telefon: 223-406.

A D. M. K. Sz. a legnagyobb örömmel tesz eleget a meghívásnak, és az előzetes tárgyalások során már elhatározták, hogy erre a felvidéki körútra kiküldenek a délvidéki irodalmárok közül egypár ismert személyiséget, akik

a délvidéki magyar prózát és lírát méltóképen reprezentálják.

Ugyan csak szerepelni fog a Délvidék népzeneje, valószínűleg az ujvidéki konzervatórium valamelyik tanárának tolmácsolásával és egyik délvidéki bokréta is.

A két testvérszövetség mindent elkövet, hogy Hazánk e két ellentétes pontján keresztül kulturszervezetek egyrészt közelebbről megismerkedjenek, másrészt egyengessék az utat további szoros kapcsolatok kiépítésére. Ugyancsak a D. M. K. Sz. vagy K. E. Sz. rendezésében nov. 2-án

Ujvidéken délvidéki irodalmi és zenei estet tartanak, amelyen a rendelkezésre álló kereten belül felvonultatják a Délvidék irodalmi és zenei anyagát s annak legmértőbb képviselőit.

A nagyjelentőségű kulturális eseményt a rádió igazgatósága is méltányolta és arra 100 perces I. oszt. közvetítést engedélyezett.

Elítelt bácskai kommunisták

Szeged, október 11.

Pénteken a rögtönítélő bíróság tanácsa Paraszka Gyula törvényszéki elnök elnöklésével folytatta a bácskai kommunista szervezkedés ügyének tárgyalását. Délután két óráig tanukat hallgatták ki, majd a státiális bíróság háromórás tanácskozás után meghozta ítéletét.

Tucakov István monostorhegyi községi csordást 15 évi fegyházra ítélték, mert kezdeményező és vezetőszeret játszott a faluban kifejtett kommunista szervezkedésben, utasításokat adott szovjet ejtőernyősök fogadására és a gabonatermés felgyújtásáról is beszélt. A másodrendű vádlott Simunov Miklós ügyét a rögtönítélő bíróság rendes bírósághoz utalta, mert megállapítása szerint a cselekmény nem tartozik státiális eljárás alá.

Önmagának előnévsége,
ha nem hírdet a „Délvidék”-ben!

A közzolgálati alkalmazottak számára igénybeveszik a zombori lakásokat

Lakást kiadni csak előzetes polgármesteri engedéllyel lehet

Dr. Cserta Péter polgármester a következő rendeletet adta ki:

Tudomására hozom a város közönségének, hogy a m. kir. belügyminiszter ur a 790/1941. B. M. sz. rendeletével Zombor thj. szab. város törvényhatósága területére hatályba léptette a m. kir. minisztériumnak a nem hivatásos katonai szolgálatot teljesítő személyek, valamint a közzolgálati alkalmazottak lakásszükségletének biztosítása tárgyában kiadott 6.740/1941. M. E. sz. rendeletét.

A rendelet értelmében a f. évi október hó 1. napjától kezdődően engedélyem nélkül — szigorú büntetés terhével — lakást, vagy lakás céljaira szolgáló helyiséget bérbeadni tilos.

Azokat a lakásokat, amelyeknek bérlete, vagy egyéb jogcímen fennálló használatra felmondás következtében, vagy más okból megszűnik, bérbeadni, használatát más címen átengedni, vagy saját használatba venni csak akkor lehet, ha a bérbeadó, vagy a használat átengedésére jogosult személy kérelmére írásbeli nyilatkozatot adok arról, hogy a lakást, vagy a lakás céljaira használt helyiséget igénybevenni nem kívánom.

Éppen ezért felhívom az érdekelteket, hogy minden egyes lakásüresedést, vagy változást, még a ki-, illetve beköltözés előtt a városházán I. emelet 7. sz. alatt kötelesek bejelenteni. A bejelentésre egy a bérbeadó, mint a bérlő, egyformán köteles. Az esetleges mulasztásért mindkét fél büntetőjogilag felelős.

Közzolgálati alkalmazottak részére lakás céljára igénybe veszem: 1. a lakás céljára szolgáló vagy arra alkalmas bármely lakatlan, vagy elhagyott lakást, vagy egyéb helyiséget, 2. annak a lakását, akinek a városban több lakása van, 3. nyári lakás céljaira szolgáló, de lakható épületeket, 4. azt a lakást, amelynek bérlete, vagy egyéb jogcímen fennálló használatára felmondás következtében, vagy más okból megszűnik, 5. a nagy lakások egy részét.

Az igénybevett lakásokból a bérlő részére átengedett rész célszerűen elkülöníthető. Az ezzel felmerülő költségek a háztulajdonost, illetve a hasznélvezőt terhelik.

Abban az esetben, ha a bérbeadó és az igénybevett lakás bérlőjeként kijelölt személy a bér összegében és a bérlet egyéb feltételeiben megállapodni nem tudnak, a bér összegét és a bérleti viszony egyéb feltételeit én állapítom meg.

Amennyiben a rendeletben megállapított jogellenes cselekményt az ott meghatározott felek bármelyike elkövetne, úgy a 6.740/1941. M. E. sz. rendelet 16 §-a értelmében hat hónapig terjedhető elzárásbüntetés kiszabásának van ellene helye.

Amennyiben pedig az 1928. évi X. t. c. rendelkezései értelmében az elzárásbüntetésre lenne átváltoztatható, nyolcezer pengő, olyan esetben pedig, amikor megállapítható annak a nyereségnek az összege, melyet a kihágás elkövetője a cselekmény nyel illetéktelenül elért, nyolcezer pengőnek a megállapított nyereség kétszeresével felemelt összegében meghatározható pénzbüntetéssel büntetendő a cselekmény.

A háztulajdonosok megértésére és jószándékára van szükség

A Délvidék munkatársa a polgármester fenti rendeletével kapcsolatban beszélgetést folytatott dr. Csolosz Jenő jegyzővel, a lakásügyi bizottság elnökével. Dr. Csolosz rámutatott arra, hogy Zombor társadalma milyen komoly harcot folytatott azért, hogy visszakapja a vármegyét és ez

zel fejlődési lehetőség nyíljon a szerb idő alatt elhanyagolt és visszafejlődött város fejlődésére, most pedig, amikor a vármegyét már megkapta és hatalmas arányú fejlődés előtt áll, a város lakosságának egy része érthetetlen okból elzárkózik köteleseinek teljesítése elől. Zombor lakosságának egy része még mindig nincs tisztában annak jelentőségével, mit jelent a város szempontjából az a körülmény, hogy az eddig főleg földművesjellegű város a nagyszámú tisztviselő ideköltözésével tisztviselőváros jellegét öltön. Ugy kulturális mint gazdasági szempontból nagy fejlődési lehetőségek előtt áll most Zombor. Gazdasági szempontból rendkívüli jelentőségű az a körülmény, hogy a város lakossága jelentősen gyarapodott a tisztviselők ideköltözése által.

A lakásügyi bizottság nem kér nagy dolgokat a város lakosságától. Mindössze annyit csak, tegyék lehetővé, hogy az ideköltöztek megfelelő, rendes lakáshoz juszanak és otthonot találjanak városunkban. Mindenki önként ajánlja fel nélkülözhető helyiségeit. Ez nem nagy áldozat és csak átmeneti jellegű, amennyiben tavaszra olyan arányú építkezések indulnak, amelyek megoldják a lakásmizériákat. Egy kis jóakarat, kötelességtudással megoldható az átmeneti lakásínség. Nagy súlyt helyez a bizottság arra, hogy a közönség ön-

Szederlevele!

málna-, alma- és cseresznyelevelét, továbbá csipkebogyót (Vadrózsagyümölcsöt — Heccsedlit) kimagozva vagy egészben, szárítva minden mennyiségben magas áron vásárol a

PANTODROG MAGYAR GYÓGYNOVÉNY RÉSZEKÉNT

Budapest, IX., Ferenc krt. 35.

ként, saját jószántából tegye lehetővé, hogy az ideköltözött tisztviselői kar otthonosan érezze magát és ne kelljen a hatóságoknak érvényesíteniök törvényadta jogait.

Százötven zentai szegény család kapott földet

A zentai szegény magyarok között földet osztottak szét. Az igénylők között összesen 1100 katasztrális hold föld került kiosztásra. A földön kívül 26 tanyát és Zentaórsón 58 házat kaptak a szegények. A csantavéri igénylők 375 hold földet kaptak Zenta határában 13 tanyával és 10 lakóházzal. A vitézi szék részére 60 hold földet és négy házat tartottak fenn.

Földet kapott összesen 150 család 923 gyermekkel.

Osszetűzések kommunistákkal Szerbiában

(Német TI) Kommunistákkal történt összetűzések során tizenkét kommunistát megöltek, huszat pedig foglyul ejtettek. (MTI)

JOBB KIVITELBEN 150.-?

Ugyan, ugyan — jobb öltöny hogyan lenne olcsóbb? Lehetetlen dolog ez. De a világítás terén ilyesmi bizony lehetséges! Sokkal jobb fényt adnak sokkal olcsóbban a nemesgáztöltésű Tungstam Krypton lámpák! Tudjuk: olyan csekély az áramfogyasztásuk, hogy saját árukat megtakarítják égés közben.

HIREK

Magyar hősök

1915. október 12.

Kezdeményező cselekvéssel és önfeláldozó kötelességteljesítéssel párosult személyes vitézségével rövid idő alatt a bronz, a kis ezüst és a nagy ezüst vitézségi éremre tette magát érdemessé Szabó Lajos, volt brassói 34. közös tábori ügyvezetőbeli tartalékos hadapród. A májusban megindult támadó hadjárat folyamán, mint az ezred 5-ik ütegének felderítő tisztje, mindig ki-ki-lyint világos és nagyon értékes jelentéseivel. Mindig a legkiemelkedőbb s így a legéletveszélyesebb kilátópontokon választotta figyelőhelyét, hogy jól lásson s több alkalommal foglyokat is ejtett. E napon is messze az előretolt figyelőörsök elé lopódzott, hogy egy ellenséges üteget, amely Tarnopol környékén az eróinktől megszállva tartott Cebrow községet és a saját állást igen hatóságos tüz alatt tartotta, felderítsen. Bár első napon feladatát az oroszok ébersége miatt megoldani nem tudta, kitartott másnapig és ekkor ütege hatásos tüzét megfigyelésével oly eredményesen vezette, hogy az orosz üteg hamarosan elhallgatott s másnap tüzelőállásából elvonult.

OTI ügyeletes orvosa: Dr. Szabó Endre, Flórián ucca 8.

Ügyeletes gyógyszerár: Városi gyógyszerár, Szent György tér.

Baross gyűlés. A hétfői f. hó13-án megtartandó értekezleten igen fontos Baross célt es munkát érintő megbeszélés lesz a Magyar Olvasókör helyiségében. A megbeszélés főleg az időszerű „stohmann” rendszer elleni küzdelem és egyéb aktuális kérdéseket fog felölelni.

Horvátországban elkobozzák a zsidó vagyont. Zágrábból jelentik: (DNB): A horvát hivatalos lap rendelet-törvényt közöl, amely felhatalmazza az ország gazdasági újjáépítésére alakult tanácsot, hogy a zsidó birtokokat a szükség szerint kártérítéssel vagy annélkül az állam javára elko- bozza.

Betörők jártak egy verbászi borospincében. Bekvate György óverbászi vendég- lős jelentette a csendőrségen, hogy betör- rök jártak borospincéjében. A tettesek megitták a pincében talált sört, majd elme- nekültek. A csendőrség több fiatalkoru személyében elfogta a tetteseket.

**FERENC JÓZSEF
KESERŰVIZ**

Eckhardt törölték a titkos tanácsosok kö- zül. A Magyar Távirati Iroda jelenti: Eckhardt Tibort a magyar királyi titkos tanácsosok név- jegyzékéből törölték.

Az őrszállási népszámlálók. A járásbi- róság jóváhagyta az őrszállási népszámlá- lók és felülvizsgálók névjegyzékét. A nép számlálást Kókusz József tanító, Holczer Ádám tanító, Molnár László tanító, Neu- bert Dezső községi tisztviselő, Ulmer Gás- pár községi tisztviselő, Géczy Mária köz- ségi tisztviselő, Priszlinger István kereskedő, Schamberger György ma- gánzó, Pótz György kereskedő, Mészáros József vendéglős, Penninger Flóra óvónő, Pásztor János kereskedő, Ba- sics Péter tanító, Basics Péterné, Schulz Antal tanító, Bárda Julia tanítónő, Bu- kovác Pál kántor és Blejlinger János fodrász végzik. Felülvizsgálók: Székely Ferenc fő- jegyző, Veisz János aljegyző, Létics Milos aljegyző és Penninger Róbert községi tiszt viselő.

Dr. Róvész Margit férj. Hrabovszkine gyermek-anatórium Budapest, XII., Remete u. 18. 6 holdas parkban 300 m. a. t. sz. f. Telefon: 164096

Szenzációs új találmány forradalmasította a kézi kötőipart. A „Rapid” kézi kötőkészülékről van szó, amellyel egy nap alatt annyi munka végezhető el, mint kötőtűvel 10 nap alatt. A „Rapid” kézi kötőkészülékkel minden kötésmin- ta köthető, munkája kézimunka, a szemek egyen- letesek, minden fonatra alkalmas, kezelése egy- szerű és a használati utasításból különös kép- zettséggel is elsajátítható. Tetszetős és el- pusztíthatatlan. Ismertetőt ad: Áruforgalmi KFT. Budapest, IV., Sütő-utca 2.

Osztály- sorsjegyet
rendeljen

Suchtár Bankház-nál
Budapest, Ullői-ut 6 (a Kálvin-térenél)
NAGY szám-választék!
NAGY nyereségi esély!
Előzékeny lebonyolítás!
Azonnali nyereménykifizetés!
Rendelés: levelezőlapon v. telefonon 132—293.

Értesítjük a nagyérdemű utazóközönséget, hogy a bezdáni országzászló avatásra, folyó hó 12-én reggel 8 órai indulással a MÁVAUT külön autóbust indít.

A délvidéki kereskedők „UHU” minden ra- gasztót, Orion hőpalackot, Krypton izzót, rádiót, stb. gyári áron szerezhetik be Bruckner Elemér műszaki és import vállalatánál Szeged, Tisza La- jos krt. 39 szám.

Az új osztály-sorsjátékhoz már most rendeljen szerencseszámot
LENGYEL GÁBOR
osztály-sorsjegy- főárusítótól
Budapest, Andrásy ut 82.

A középosztály érettségizett és tanítókép- zőt végzett leányai számára rendkívüli munka- területek nyílnak. Belügyminisztériumi ösztön- dijakkal (részleges és teljes) végezhetik el a Katholikus Női Szociális Képző másfél éves cik- lusát és utána 30—40 általunk megpályázható állásokat tölthetnek be. Ezen állások államiak és nagy hatókörűek lévén, nemcsak a megfelelő megélhetést biztosítanak, hanem apostoli tevé- kenységére is alkalmat adnak azok számára, akik átérzik, hogy hazafias és katolikus érdek, hogy éppen ezen állásokat szakképzett, katholi- kus tudásanyagú és lelkiélettel élő szociális mun- kások töltsenek be. — Októberben nyitja meg a Katholikus Női Szociális Képző alaptagoza- tát is, amelynek elvégzése három év. Ezen tago- zatra ösztöndíjak nem pályázhatók meg. Az alap képző elvégzéséhez négy középiskola elegendő. Pályázatokat a Katholikus Női Szociális Képző igazgatóságához lehet benyújtani, Budapest, XIV., Ajtósi Dürer sor 31. II. emelet. A kérvény- hez csatolandó: anyakönyvi kivonat, utolsó is- kolai bizonyítvány, orvosi bizonyítvány a fel- vételi vizsga díja P 10.— és lelkivezetőtől, vagy osztályfőnöktől ajánló levél. Érdeklődni lehet ugyanott. Bennlakási lehetőség. Schlachta Mar- git.

384.404 | 1941. B. M.
rendelettel elrendelt összes be- és kijelentőlápok
PÁLMÁINÁL
„Korzó” dohánydözséjében kaphatók

Sarrasani Szabadján. Ez egy olyan hír, amely a vendégszereplő városokban még min- dig izgatón hat és amikor a Sarrasani cirkusz az ő két, csaknem végnélküli különvonatával megérkezik, az emberek kicsinyje és nagyja tal- pon van. A világ legjobb artistáival, akik a 15 méter átmérőjű hatalmas manegében gyüleke- nek, valamint óriási állatállományával, a sok nemes fajparipákon kívül 13 gigantikus ele- fánttal, tigrissel, oroszlánnal, valamint az ismert valóságban a világon egyedül idomított vizilo- vával „Oedipussal” és sok más exotikumával érkezett a Sarrasani Szabadjára. Bámullatall cso- dáltak meg az itteni cirkuszbarátok a nagy kiterjedésű fehér ponyvavárosnak a Vásár-téren való gyors felépülését és csütörtökön este 8 óra kor, a Sarrasani saját légfűtési telepe által kel- lemesen átfűtött hatalmas sátorban zajlik majd le a ragyogó megnyitólőadás. Sarrasani a vil- lág legszebb cirkusza és régi patinás hírve nálunk is csak megerősítést nyerhet. A cirkusz teljesítményéről még kimerítő közlést fogunk adni.

MINDEN BAJ ELLEN

azonnal tenni kell. Ideges fájdalmak, fejfájás, női gyengélkedés stb. idején kitűnő gyógyszer az 1, 3 és 8 ostyás dobozokban minden gyógyszerárban kapható

ALGOCRATINE

Saját menyasszonyát mentette ki a vízből. Velencében egy fiatal leány a na- pokban beleesett a Canale Grandebe. Egy fiatalember önfeláldozóan azonnal utána ugrott, hogy megmentse. Végül is egy mo- torcsónak mentette ki a vízből a mentőt és a megmentettet is, csak ekkor derült ki hogy a fiatalember anélkül, hogy tudta volna, saját menyasszonyának életét mentet- te meg.

A mi szücsünk a budapesti Váci utcai PALUGYAI

Harmíncsat méter hosszú köröm. Ke- vesen tudják, hogy a gyermekek körme gyorsabban nő, mint a felnőtteké. A har- mincadik év után a köröm növekedése je- lentékenyen visszaféjlik. Érdekes, hogy a kisujj körme a leglassabban nő, míg a hü velykujj körme tartja a növekedésben a rekordot. Általában az ujjkormók minden tíz napban egy milliméterrel növekednek. Ha ezt vesszük alapul akkor egy ötven éves embernek a körme, ha sohasem nyír- ná, 36 méter lenne. Ha erre valaki azt mon- daná, hogy ennek a számításnak nincs sem mi értelme, mert a mindennapi életben ilyen úgy sem fordul elő, akkor rá kell mu- tassunk arra az ősi kínai szokásra, mely szerint az ősi Kinában az előkelő és gaz- dag embernek rendkívül hosszú körmököt eresztettek. A krónikák szerint selyempö- lyába bugyolálták jólmegettemt körmei- ket, nehogy a legkisebb baj is érje őket. A hosszú körmökkel azt igyekeztek a vi- lág tudomására hozni, hogy egyetlen uju- kat sem kell megmozdítaniok, mert szol- gáik mindent elvégeznek helyettük és min- dennel ellátják őket.

Az ebéd és vacsora csak úgy jó, ha a hus, felvágott, szalonna és mindennemű hentes- áru
NÉBL JÓZSEF
hentesmestertől való.

Budinszky Sándor kitüntetése A m. kir. légierők parancsnoka a Legfelsőbb Hadur nevében Budinszky Sándort, az ismert rá- dió-riportert, harctéri közvetítési során az ellenség előtt tanúsított vitéz magatar- ásáért a magyar bronz vitézségi éremmel tüntette ki. A vitézségi érmet pénteken déjben adták át ünnepélyes keretek között

HOLGYEIM! LE A KÖTÖTŰVEL! Itt a XX-ik század szenzációja a szab. „Rapid” kézi kötőké- szülék. Munkája kézimunka. Minden kötési min- ta köthető. Néhány óra alatt köthet magának pullovert, bluzt vagy ruhát. Kezelése egyszerű. Ára P 35.— Kérje 23-as ismertetőt. — Árufor- galmi KFT. Budapest, IV., Sütő-utca 2. félemelet.

A hosszúéletű törpe. A Newyork ál- lam belj Hudson városban a napokban halt meg 112 éves korában a világ legöregebb törpéje. A törpe Afrikából vándorolt be Amerikába, származására nézve busman volt.

KLISÉT

egy és több színben is, a legolesőbban és legszolidabb kivitelben kapja
„CINKOGRAFIA”
Ujvidék Horthy Miklós sugárut 13

Háromnapos szesztilalom a felszabadult Bácskában

A belügyminiszter legújabb rendeletével háromnapos szesztilalmat rendelt el Bács-Bodrog vármegye felszabadult területén. A Bácskában tehát a rendelet értelmében 1941 október hó 11-én déli 12 órától október 14-én éjfél 24 óráig tilos az alkohol kimerése és fogyasztása.

Fegyvertartási engedélyek felülvizsgálása. A belügyminiszter elrendelte a Délvidéken a rendőrhatalom engedélyhez kötött jogosítványok felülvizsgálását. Többek között a lőfegyverek és lőszer tartására vonatkozó engedélyeket is felül kell vizsgálni. Az engedély birtokosa, ha jogát ezenül is gyakorolni kívánja köteles november 1-ig a jogosítvány gyakorlásához a magyar jogszabályok értelmében szükséges engedélyt kellően felszerelt kérvénnyel kérni. A határidő még kivételesen sem hosszabbítható meg. A kérvényhez mellékelendő a folyamodó nemzethűségét igazoló okirat, születési anyakönyvi kivonata, születési anyakönyvi kivonata, továbbá a régi fegyvertartási engedély, valamint a magyar állampolgárságot igazoló okirat.

Zongorák jókarban 700-tól, márkás zongorák, pianók feltűnő olcsón, részletre is Bpest, Rákóczi út 50. — Zongorateremben

Ujabb hírek

Az amerikai kormány az acéllal való takarékoskodás céljából megtiltotta minden magánépitkezést.

A bolgár rendkívüli bíróság most mondott ítéletet Prutkin Antal és társai bűnyügyében. A bíróság a fővádlottat és egyik társát halálra ítélte, Prutkiné életfogytiglani fegyházra ítélte, három bűntárs pedig 10—15 évi fegyházra. Az elítéltek kommunista aknamunkát folytattak és robbantásokra készültek.

SZIRT GIZELLA gyorsíró és gépirőiskolája, Budapest, VII., Rákóczi út 76. Államérvényes bizonyítvány. Állásközvetítés.

La Guardia newyorki polgármester, az amerikai polgári védelem vezetője 50 millió gázlarcot kért a partvidéki lakosság számára.

Csunkingba megérkezett az amerikai katonai bizottság.

Tisztítsa

meg olykor szervezetét a bélben felhalmozódott sok káros salaktól akkor is, ha nincs székrekedése. Jó tisztító hashajtó

DARMO!

Szombaton Budapestre érkezett az olasz újságírók egy csoportja.

A német külügyminisztérium tájékoztatója közölte, hogy a berlini kormány diplomáciai előterjesztést tett Kabulban az afganisztáni angol-szovjet zsarolásai kísérletekkel kapcsolatban.

Jótállás mellett eltávolítunk minden szépséghibát. Készítünk különleges szépítőszereket. Vállalunk tanítványt a modern kozmetika kiképzésére. „LEA” Kozmetika, Zombor, Széchenyi krt. 10.

Az amerikai kongresszus — mint Bloom demokrata párti szenátor kijelentette — zárt tárgyaláson vitatja meg a semlegességi törvény módosítása ügyében benyújtott javaslatot. A vita hétfőn kezdődik és két napig tart.

SPORT

Három mérkőzés lesz vasárnap a városi stadionban

Vasárnap, délután a zombori Városi Stadion igen érdekes és változatos labdarugó küzdelmek színhelye lesz. Vasárnap

három labdarugó mérkőzés kerül lebonyolításra a városi sporttelepen. A főmérkőzést, délután fél 4 órai kezdettel a Zombori Torna Kör csapata játssza a Kiskunhalasi MOVE labdarugó csapatával. Ez a mérkőzés rendkívül érdekes és szép küzdelmet ígér. Noha a kiskunhalasi együttes néhez ellenfél lesz, bizunk, hogy a zöld-fehérek nagy formában levő csapata, kemény küzdelem után megszerzi a két bajnoki pontot.

A főmérkőzés előtt, délután 2 órai kezdettel a Zombori MTE csapata méri össze erejét a Bajai MTE csapatával, ugyancsak bajnoki mérkőzés keretében. Itt is nagy küzdelemre van kilátás. A favorit a nagyon szép futballt játszó bajai csapat.

Délután fél 1 órai kezdettel pedig a Zombori TK II csapata játszik barátságos

Az új 48. magy. kir. OSZTALYSORSJATEKON több mint 10 millió p.-t sorsolnak ki. Rendeljen sorsjegyet UJHELYI és Társa főárusítónál Budapest, V., Szent István-körút 27.

Hivatalos árak az I. osztálzra:

Nyolcad	Negyed	Fél	Egész
3.50 P	7.- P	14.- P	28.- P

mérkőzést a Bácskertes SC csapatával.

A harmas mérkőzés elé nagy érdeklődéssel tekintenek Zomborban.

Rendet teremtenek a zombori piacon

Egész sor eljárás folyik árurejtegetés miatt / Hamisítják a tejet és tejtermékeket

Zomborban hosszabb idő óta állandó panasz tárgya, hogy időről-időre egyes élelmiszerek eltűnnek a piacról, vagy nem kaphatók elegendő mennyiségben, nem is szólva arról, hogy sokan vannak olyanok akik a rendkívüli időket nyereszkeskedésre, vagyonszerzésre akarják kihasználni és nem akarnak tudomást venni arról, hogy a hatóságok a drágaság fokozódásának megakadályozására maximálták az árakat. Nagy megnyugvással vette tudomásul a közönség, hogy az illetékesek erős kézzel igyekeznek rendet teremteni az ellátás terén és drákói szigorral akadályozzák meg az árdrágítást, árurejtegetést és hasonló visszaéléseket.

A városi rendőr büntető bíró egész sor eljárást indított a visszaélések megtorlására. Több mézárós ellen folyik eljárás, akik a vágóhídon kívül a husvizsgálat megkerülésével vágta, a zsirt és zsirszalonnát elrejtették és az árakat mesterségesen felfúrták. Az egyik mézárósnál talált hus 90 százaléka »fekete» vágásból származott

Megállapították a hatóságok azt is, hogy a tejet, tejfelt és más tejtermékeket nagy mértékben hamisítják. Meglepetés szerű ellenőrzésekkel és súlyos büntetésekkel végetvetnek ezeknek az üzelmeknek is.

Nagymennyiségű zsirt rejtettek el a csonoplyai mézárósok

Csonoplyáról jelentik: Csonoplyán napokon keresztül aggasztó zsir- és hushiány volt. Az illetékesek felfigyeltek a hiányra és a megindított vizsgálat kiderítette, hogy a hiányért a mézárósok a felelősek, akik nagymennyiségű zsirt és húst rejtettek el és adták el budapesti zsidóknak. A jogosulatlanul vásárló zsidó üzerek megneszelték a veszélyt és elmenekültek. Kitént, hogy a két zsidó a vásárolt 10 métermázsas zsirt gyorsárúként a mileticsi pályaudvaron adta fel budapesti címre. Azonnal érintkezésbe léptek az ügyben a fővárosi hatóságokkal. Megállapította a nyomozás, hogy

Spreitzer József mézárós nagymennyiségű zsirt rejtett el.

A házkutatás alkalmával 15 métermázsas zsirt találtak nála. A többi mézárósoknál tartott ellenőrzések ugyanilyen eredmény-

re vezettek. Az árurejtegetők ellen folyik az eljárás.

Jauch Mihály és Róth Fülöp mézárósok ellen »fekete» vágásért indult eljárás. Az elkobzott húst a rendőrség jutányos áron kimerette.

Nyilttér*)

A zombori kir. járásbíróság. Pk. 817/1941-2. sz.

HIRDETMÉNY.

A zombori kir. járásbíróság közhírré teszi, hogy az állítólag elvesztett következő okirat Karakásevits Simon nyug. városi számvéző zombori lakos tulajdonát képező és a Szerb Bank R. T. Zágráb zombori fiókja által kiállított 3807. számú főkönyv X. oldalszám 256 szám alatt kibocsájtott 1941. évi június hó 30-i keletű 692 P. 75 fill.-ről szóló betétkönyv megsemmisítése iránt az eljárást Dr. Hettesheimer Imre zombori ügyvéd által képviselt Karakásevits Simon zombori lakos kérelmére folyamatba tette. Ennélfogva felhívja az említett okirat birtokosát, hogy a jelen hirdetemének a Budapesti Közlönyben történt beiktatását követő naptól számított egy év alatt az okiratot a bíróságnál mutassa be, mert ellenkező esetben a bíróság azt a jelzett határidő letelte után a folyamodó újabb kérelmére semmisnek fogja nyilvánítani.

Zombor, 1941. szeptember hó 19 napján.

Dr. Boldog Lajos s. k.,
kir. járásbíró.

(P. H.)

A kiadmány hitelűl:

Tucákovits s. k.,
sh. tisztviselő.

*) E rovatban közöltekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

A »DÉLVIDÉK« RÁDIÓJA

VASÁRNAP, október 12.

BUDAPEST I.

8.00: Fohász. Szózat. Hanglemezek. —
8.45: Hírek — 10.00: Egyházi ének és szent beszéd — 11.15: Evangélikus istentisztelet — 12.15: Rádió levontefélóra — 12.45: Magyar nóták cigányzenekisérettel 13.45: Időjelzés, hírek, vizállásjelentés. — 14.00: Hanglemezek — 15.00: Gazdasági előadások — 15.45: Beszkárt-zenekar — Közben 16.00: Előadás — 16.40: Beszélgetés a szociálpolitikáról — 17.00: Hírek magyar szlovák és ruszin nyelven. — 17.20: Humoros hangjáték egy felvonásban »Tettes én vagyok. — 17.45: Vécsey Ernő jazz-együttese — 18.10: Németországi képeskönyv — 18.35: Schumann: Szimfonikus etűdök. Előadja Dohnányi Ernő. — 19.00: Hírek magyar, német és román nyelven. — 19.20: Honvéd-kivánsághangverseny — 21.00: Hangképek a vasárnap sportjáról — 21.40: Hírek, sport- és löversenyeredmények — 22.15: Székesfővárosi Zenekar — 23.00: Hírek német, olasz angol és francia nyelven 23.25: Ilnczky László tánczenekara. — Hírek.

KASSA

8.00: Budapest I. — 8.45: Hírek. — 9.00: Hanglemezek Közben kb. 9.25: Fohászokodó lélek a harcban — 10.00: Egyházi ének és szentbeszéd — 11.00: Hírek, heti beszámoló műsorismertetés. — 11.15: Széchenyi emlékünnepele — 12.15: Budapest I.

HÉTFŐ, október 13.

BUDAPEST I.

7.00: Hírek. — 10.00: Hírek — 10.20: Előadás — 10.45: Felolvasás — 12.10: Rádiózenekar. — Közben 12.40: Hírek — Heimann Sándor tánczenekara — 14.30: Hírek — 15.20: Hanglemezek — 16.15: Felolvasás — 16.45: Hírek — 17.00: Hírek szlovák és ruszin nyelven. — 17.15: Mindnyájunk gondjai. A Közellátási Szolgálat közleménye. — 17.30: Lovászi Ferenc cigányzenekara — 18.15: Előadás — 18.45: Bubola Lajos harmonikaszámjai — 19.00: Hírek magyar, német és román nyelven. — 19.20: Budapesti Kamarakórus. — 19.45: Előadás — 20.10: Operaházi zenekar — 21.40: Hírek — 22.10: Mindenből egy keveset Közvetítés az Ostendekávéházból. Közreméködik a Rajkózenekar — 23.00: Hírek német, olasz, angol, francia és eszperantó nyelven — 23.30: Hanglemezek — 24.00: Hírek.

KASSA

8.40: Budapest I. — 11.05: Előadás — 11.20: Hanglemezek — 11.40: Hírek magyar és szlovák nyelven, műsorismertetés — 12.00: Budapest I. — 17.30: Előadás — 17.55: Táncclemezek — 18.35: A rádióhallgatás művészete. — 19.00: Budapest I.

KEDD, október 14.

BUDAPEST I.

7.00: Hírek. — 10.00: Hírek — 10.20: Történet az állatvilágból. — 10.45: Divattudósítás — 12.10: Kiss Lajos cigányzenekara — Közben 12.40: Hírek — 13.30: Postás zenekar — 14.30: Hírek — 15.20: Zongora 15.40: Mit főzzünk? Háziasszonyok beszélgetnek — 15.55: Ének zongorakísérettel — 16.15: Gyermekdelután — 16.45: Hírek — 17.00: Hírek szlovák és ruszin nyelven —

17.15: Előadás — 17.35: Táncclemezek — 18.00: Előadás — 18.30: Szalonötös — 19.00: Hírek magyar, német és román nyelven — 19.20: Muzsikáló millenniumi album 20.20: Irodalmi előadás — 21.00: Cigányzene és ének a Bodó-kávéházból — 21.40: Hírek — 22.10: Magyar női kamarazenekar — 23.00: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven — 23.25: Hanglemezek — 24.00: Hírek.

KASSA

6.40: Budapest I. — 11.05: Előadás — 11.20: Hanglemezek — 11.40: Hírek magyar és szlovák nyelven, műsorismertetés 12.10: Szórakoztató hanglemezek. — 12.40: Budapest I. — 17.15: Rigó Rezső és Szilárdi László klarinét-cimbalom kettős — 17.40: Tinódy Sebestyén deák Kassában — 18.30 Budapest I.

SZERDA, október 15.

BUDAPEST I.

7.00: Hírek. — 10.00: Hírek — 10.20: Felolvasás — 10.45: Felolvasás — 12.10: Hanglemezek — Közben — 12.40: Hírek 13.30: Szórakoztató zene — 13.30: Hírek 15.20: A m. kir. honvéd gépkocsiszertár Árpád fejedelem lövészegyesületének zenekara — 16.15: Előadás — 16.15: Hírek 17.00: Hírek szlovák és ruszin nyelven — 17.15: Szalonzene — 17.35: Előadás — 18.00: Zongora — 18.20: Honvédműsor — 19.00: Hírek magyar, német és román nyelven — 19.20: Rádiózenekar — 20.00: Hangképek a Székelyföld életéből. — 21.40: Hírek és löversenyeredmények — 22.15: Táncczene — 23.00: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. — 23.25: Cigányzene — 24.00: Hírek.

KASSA

6.40: Budapest I. — 11.05: Előadás — 11.25: Hanglemezek — 11.40: Hírek magyar és szlovák nyelven, műsorismertetés — 12.00: Budapest I. — 15.20: Szlovák hallgatóinknak — 15.35: Budapest I. — 17.15: Katonazene — 18.20: Budapest I.

15.000 kaloriás, modern típusu teljesen komplett **kis jéggyári berendezés** eladó. Napi termelés 35 q. „Elszállítható” jeligére BLOCKNDR hirdetőbe, BUDAPEST Vilmos császár ut 33.

CSÜTÖRTÖK, október 16.

BUDAPEST I.

7.00: Hírek. — 10.00: Hírek — 10.20: Elbeszélések — 10.45: Felolvasás — 12.10: Rendőrzenekar — Közben 12.40: Hírek — 13.30: Veress Károly cigányzenekara — 14.30: Hírek — 15.20: Ilnczky László tánczenekara — 16.15: Ruszin hallgatóinknak. 16.45: Hírek — 17.00: Hírek szlovák és ruszin nyelven. — 17.15: Háztartási időszerű tanácsadó — 17.40: Részletek Kodály: Hári János c. dalművéből hanglemezeiről — 18.00: Hunyadi Sándor elbeszélése — 18.20: Tabányi Mihály jazz-hármasa — 18.45: Külügyi negyedóra — 19.00: Hírek magyar, német és román nyelven. — 19.20 Az Operaház előadásának ismertetése. — 19.25: Lakmé. Az Operaház október 9-i előadásának közvetítése hangfelvételtől Dalmü 3 felvonásban. — 21.40: Hírek — 22.10: Rádiózenekar — 23.00: Hírek német olasz, angol francia és eszperantó nyelven. 23.30: Cigányzene — 24.00: Hírek.

TRAKTOROK, MOTOROK, CSÉPLŐGÉPEK, HEREFÉJTŐK, GŐZGÉPEK, EKÉK, BORONÁK

és egyéb gazdasági és ipari gépek

**Vétele és eladása
Csereüzletek**

SIMON GYULA, BUDAPEST

Iroda: Pozsonyi ut 52.
Raktár: Váci ut 116.

KASSA

6.40: Budapest I. — 11.05: Szlovák hallgatóinknak. — 11.25: Hanglemezek — 11.40: Hírek magyar és szlovák nyelven, műsorismertetés — 12.00: Budapest I. — 18.00: Döme József ormánysági népdalokat énekel — 19.00: Budapest I.

PÉNTEK, október 17.

BUDAPEST I.

7.00: Hírek. — 10.00: Hírek — 10.20: Orvosi előadás — 10.45: Előadás — 12.10: Weidinger Ede szalonzenekeara. — Közben 12.40: Hírek — 13.30: Rádiózenekar — 14.30: Hírek — 15.20: Katonazene — Közben 15.40: Mit főzzünk? Háziasszonyok beszélgetnek — 16.15: Diáklélóra — 16.45: Hírek. — 17.00: Hírek szlovák és ruszin nyelven — 17.15: Cigányzene és tárogató 17.50: Előadás — 18.20: Táncclemezek — 18.50: Sportközlemények — 19.00: Hírek magyar, német és román nyelven. — 19.20 Zongora — 19.45: Irodalmi előadás — 20.10 Vigjáték a Stúdióból Napraforgó. Vigjáték három felvonásban. — 21.40: Hírek 22.10 Közvetítés a Baross-kávéházból és a Baross-grillből. — 23.00: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven — 23.25: Beethoven-hanglemezek — 24.00: Hírek.

Szerencsése akkor lesz,

ha Sztrilichnél

sorsjegyet vesz!

Zombor, Kossuth Lajos u. 16.

KASSA

6.40: Budapest I. — 11.05: Előadás — 11.20: Hanglemezek — 11.40: Hírek magyar és szlovák nyelven, műsorismertetés 12.00: Budapest I. — 17.15: Felvidéki vadástörténetek — 17.40: Magyar művészlemez — 18.00: Előadás — 18.25: Gordonka. — 18.50: Budapest I.

SZOMBAT, október 18.

BUDAPEST I.

7.00: Hírek. — 10.00: Hírek — 10.20: Előadás — 10.45: Mit nézzünk meg? A Mithras-emléket a Nemzeti Muzeumban — 12.10: Melles Béla-zenekar. — Közben 12.40: Hírek — 13.30: Hanglemezek — 14.30: Hírek — 15.20: Pertis Paji cigányzenekara — 16.10: Ifjúsági rádió — 16.45: Hírek — 17.00: Hírek szlovák és ruszin nyelven — 17.15: Magyar Revü Táncczenekar — 18.00: Műszaki előadás — 18.25: Hanglemezek — 18.40: Hogyan tér át a Beszkárt a jobboldali közlekedésre. 19.00 Hírek magyar, német és román nyelven. 19.20: Zenei részletek a »Naplopó» című operettből. — 20.20: A Janus Pannonius Társaság irodalmi estjének közvetítése a pécsi vármegyeház díszterméből — 21.10: Operett-, revü- és filmzene — 21.40: Hírek 22.15: Beszkárt-zenekar — 23.00: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven — 23.25: Cigányzene — 24.00: Hírek

KASSA

6.40: Budapest I. — 11.05: Gárdonyi Géza elbeszélése — 11.25: Táncclemezek — 11.40: Hírek magyar és szlovák nyelven, műsorismertetés — 12.00: Budapest I.

Vigyázz a címre! a legszebben és a legszakszerűbben fest, tisztít

HUSVÉTH LAJOS

Első délvidéki kelmefestő és vegytisztító intézet, Zombor, Deák Ferenc krt. 20

a Karmelita templommal szemben

Alapítva 1824-ben

Vigyázz a címre!

Közgazdaság

Október 14-én ünnepli alapításának százéves fordulóját a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank

Valójában nem is száz, hanem száztíz esztendővel kell visszatekinteni a múltba, ha azokat az okokat és körülményeket meg akarjuk ismerni, melyek az első magyar bank, a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank alapítását megkövetelték. Az ezernyolcszázas évek első évtizedeiben József nádor főherceg megértő szeretettel dolgozott Hazánk fejlődése és boldogulása érdekében és gróf Széchenyi István felvilágosító, utat-mutató szónokai és áldásos cselekedetei nyomán egyre többen és többen eszméltek rá, hogy a magyar jövőért cselekedni kell. Pesti kereskedők és patricius polgárok határozták el, hogy az egészséges hitelélet megteremtése érdekében bankot alapítsanak. Maguk is eleget szenvedtek hitel hiányában, amit a kereskedelem és az iparon kívül a mezőgazdaság is megértett. Ha valakinek pénzre volt szüksége, akkor a hazai vagy bécsi uszorásokhoz kellett fordulnia, akik méregdrága kamattal mellett folyósították a kölcsönöket. Ezen az áldatlan helyzeten akartak segíteni azok a lelkes férfiak, akik az első magyar bank alapszabályait, üzlettervét kidolgozták és eljuttatták kérvényüket József nádorhoz, kérve, hogy pártfogólag továbbítsa Bécsbe az udvari kancelláriához.

Egyenesen a szükség hívta hát életre a bankot és jellemző, hogy az aláírási iverken, melyeket több pesti kereskedőnél „tettek ki”, alig fél esztendő alatt összegyűlt ötszáz drb. 500 brt. n. e. részvény jegyzése; elsőnek József nádor szerepel a sorban, ahol helyet foglalt gróf Széchenyi István is. A magyar élet ugyszólván minden tehetősebb rétege sietett részvényt jegyezni, de az engedélyokirat ügye ólomlábakon járt. 1835-ben, öt esztendővel azután, hogy a kezdeményezők eljuttatták beadványukat a nádorhoz, szomorúan állapították meg, hogy alig haladtak előre. Bécsben akadályokat emeltek a bankalapítás elé, olyan érvekkel, hogy Pest még nem elég erős ahhoz, hogy megbírjon egy bankot, arról nem is szólva, hogy az igazságszolgáltatás lassu menete, a váltótörvény és a kereskedelmi törvény hiánya lehetetlenné teszi egy ilyen bank működését. A részvényesek sorából bizottság alakult ekkor gróf Sztáray Albert vezetésével. Nyolcan voltak. Az volt a feladatuk, hogy személyes befolyásukkal sürressék ki Bécsben az ügyet. Ebbe a nyolc tagu bizottságba beválasztották gróf Széchenyi Istvánt is. Bizonyára mindannyian lelkesen fáradoztak a siker érdekében, mégis újabb hat esztendő telt el — s az alapítók megmozdulása óta immár tizenegy év — amíg 1941 október 14-én V. Ferdinánd király aláírta a bank szabadalom-leveletét.

A magyar kereskedelem, az ipar és a mezőgazdaság megkönnyebbülten lélegzett fel: meg volt vetve a hazai hitelélet alapja. A szervezés és a berendezkedés után 1942-ben megindult a bank működése, hogy feladatának eleget tegyen. Ettől kezdve ugyszólván alig volt közgazdasági megmozdulás az országban, hogy a banknak szerepe ne lett volna benne. Kölcsönt adott a Központi Vasúttársaságnak, mely az első magyar gőzvasutat építette. Hitelt nyújtott

az első magyar gőzmalomnak, a Pesti Hengermalom Társulatnak. Osszekötésbe került Kossuth Lajos Gyáralapító Társaságával és a kereskedelem és az ipar támogatásáról akkor sem feledkezett meg, amikor Kossuth Lajos, mint pénzügyminiszter szerződést kötött a bankkal az első magyar álladalmi pénziery, az ugynevezett Kossuth-bank kibocsátására. Annak a tizenkét és félmilliónak egy részét, mely egy és kétforintos bankjegy formájában így forgalomba került, az intézet a pénzügyminiszterrel egyetértésben az ipar és a kereskedelem támogatására szánta.

Az elkövetkező évtizedek során a bank üzletköre bővül, működése állandóan tágabb keretek között mozog. A nyolcvanas években már a bankszakma minden ágában széleskörű tevékenységet fejt ki és vállalatokat alapít, melyek közül az egyik legnevezetesebb a Magyar Helyiérdekű Vasutak Részvénytársaság létrehozása 1892-ben. Ez a társaság az ország elhanyagolt vidékein vasutakat épített, hogy a távoli ország részek is bekapcsolódhassanak a termelőmunkába. Nyugat és kelet felé egyformán kiépülnek a bank kapcsolatai. Az 1914-es esztendő legszebb virágzásában találta, működését attól kezdve a világháborús közgazdaság irányítja a világháború végéig. A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank építette ki azt a szervezetet, mely pénzt juttatott el a magyar hadifoglyoknak a távoli táborokba, s ez a szervezete olyan jól bevált, hogy a szövetséges külföld is igénybevette. A világháborút követő események után ismét alkalmazkodott a kor szelleméhez és felismerte újabb hivatását. Budapesten kislakásokat épít, hogy a lakásinségben enyhítsen, országutak építéséhez az érdekkörébe tartozó kőbányák útján is hozzájárul és messze tengerentúlról, Amerikából szerez nagyarányú kölcsönöket a mezőgazdaság és a vidéki városok számára s az elszakított területekre került iparvállalatok pótlására, különösen a textilipar terén, újabb vállalatokat alapít.

Az első magyar bank hivatása magaslatán állt az új magyar élet beköszöntése után is, amikor az elszakított területek visszatértek az anya országhoz. A hazatért országrészekben nyomban kiépítette kapcsolatait és felvette régi összeköttetéseit.

Egy évszázad munkássága ugyanabban a jegyben zájlott le: az első magyar banknak a magyar közgazdasági életet kell szolgálnia, sosem öncélúan, állandóan a közösség, a nemzet összességének érdekében. A száz éves Pesti Magyar Kereskedelmi Bank a jól végzett munka öntudatával indul fennállásának II. századában új feladatai felé...

HA PESTRE JÖN

ne mulassza el eladó
BRILLIÁNS ÉKSZERÉIT
Kristóf tér 2. I. 3. alatt 12—2 között meg-
mutatni. Telefon: 182—647.

A zombori munkapiac helyzete

Munkát keres 82, munkát kaphat 63 munkás

A m. kir. állami munkaközvetítő hivatal szombati kimutatása szerint Zomborban munkát keres 82 munkás, míg munkaalkalom 63 munkás számára kínálkozik.

MUNKÁT KAPHAT:

Férfi: 2 kovács, 1 üveges segéd, 10 mezőgazdasági cseléd, 30 napszamos, 1 kifizető 1 szolga.

Nő: 1 házvezetőnő, 8 mindenés, 2 mindenés szakácsnő, 1 perpekt szakácsnő, 1 szobalány, 4 bejárónő.

MUNKÁT KERES:

Férfi: 1 lakatos, 2 géplakatos, 1 szövőgép mester, 1 asztalos, 1 sziygyártó, 1 keféző, 1 borbély, 1 sütő, 1 cukrász, 1 kéményseprő, 1 pincér, 2 magántisztviselő, 2 kereskedő segéd, 4 mezőgazdasági cseléd, 10 napszamos, 2 szolga.

Nő: 1 nyomdai berakónő, 11 gyári se-

gédmunkás, 5 napszamos, 33 háztartási alkalmazott.

Csökken a bankjegyforgalom

A Magyar Nemzeti Bank bankjegyforgalma az október 7-i kimutatás szerint a szept. 30-i forgalommal szemben 25.2 millió pengővel 1,883,259.315 pengőre csökkent. A váltóvisszaváltások összege a váltóbenyújtások összegét 15.8 millió P-vel haladta meg. A kézizálogra adott kölcsönökből 0.2 millió pengő visszafizetés történt. Az alapszabályok 57. cikkének g) pontja alapján a külföldnek pengőben nyújtott hitel 10 millió pengővel emelkedett. Az állami zsrőszámán a befizetések 29.9 millió pengővel múltak felül a kifizetéseket, ellenben az egyéb számlákon a kifizetések összege volt 11 millió pengővel nagyobb a befizetések összegénél és így

HA NINGCS KEDVE

egy nyolcad sorsjegyért 3.50-et, egy negyedért 7.—, egy félért 14.—, vagy egy egészért 28.— pengőt áldozni, akkor nyugodjék bele, hogy egy fillért sem nyerhet az osztálysorsjáték hatalmas nyereményből, amelyek összege: több mint tízmillió pengő.

végeredményben a zsrőkövetelések állománya 18.9 millió pengővel emelkedett. Az érckészlet 0.8 millió pengővel emelkedett. A váltópénzkészlet 1 millió pengővel emelkedett. Az államadósság törlesztésére 0.9 millió pengő folyt be. Az »Egyéb követelések» 0.5 millió pengővel, az »Egyéb tartozások» 1.7 millió pengővel gyarapodtak.

Olcsóbbá tesznek bizonyos árucikkeket

Az utóbbi időkben úgy a fővárosban, mint a vidéken nagyfokú áruhiány tapasztalható. Az áruhiányt mással, mint lelketlenül spekulációval magyarázni nem lehet. Ugy a közlelési minisztérium, mint az Ár Ellenőrző Hivatal nyomatékosan figyelmezteti az érdekelteket, hogy az árak emelésére ne számítsanak, mert nemhogy áremelés nem lesz, hanem egyes árucikkeknél más árucikkek áraival egy szintre való emelése érdekében bizonyos árszállítások következnek be. Az áru rejtetegetését a közlelési minisztérium a legszigorubbbar fogja megtorolni.

Ipári és kereskedelmi zseblexikon. Az utóbbi évek helyzete, a szükségessé vált hadigazdálkodás, valamint általában a fejlődés következtében a gazdálkodás egész rendjének átalítása a liberális kapitalizmusról az irányított, tervszerű gazdálkodásra a törvények és rendeletek olyan kuszá szövénnyét hozta létre, amelyben a legtöbb képzett nagyiparos és nagykereskedő sem tud eligazodni. Még sokkal kevésbé képes erre természetesen a kevés képzettséggel rendelkező kisember. A súlyos büntetések, melyekkel a törvény a rendelkezések még akaratlan megszegőit is sújtja, már régen nélkülözhetetlenné tették egy megbízható kalauz megjelenését a kereskedők és iparosok számára, melynek segítségével eligazodhatnak a gazdálkodás mai bonyolult rendszerében és amely megkíméli őket attól, hogy szándékuik ellenére is összeütközésbe kerüljenek a gazdasági rendelkezésekkel. Ezt a hiányt pótolja most az ipari és kereskedelmi zseblexikon amely minden tekintetben megbízható és szakszerűséggel összeállítható munkát ad. A zseblexikon ára 10 pengő és kapható Budai Bernwaller József nyomdájában (Budapest, VIII Szentkirályi-u 49) Megrendelhető minden könyvkereskedésben.

Steyr és Skoda autókat, gumival, engedéllyel, azonnal szállít **bácskai képviselő MULLER vaskereskedő, Zombor. Motorkerékpárok** B. M. W. Puch, Viktoria minden típusban raktáron.

Csicsóka

Franciaországban új emberi és állati tápnövény indult hódító utra ...

(MN) Már nem egyszer előfordult, hogy a szükség olyan később nélkülözhetetlenné vált élelmiszeri cikket segített diadalra, melyekre a bőség esztendeiben senki sem gondolt. Franciaországban a csicsóka, ez az érdemtelenül elhanyagolt emberi és állati tápnövény ismét logaihoz jutott. Jaques Bajault több mint egy századdal ezelőtt már felhívta erre a rendkívül sokoldalúan használható növényre a figyelmet, de közvetlen hazáján kívül nem jött diadalra. 1914-ben, a világháború inséges esztendeiben a zután új virágkört ért el a csicsóka, hogy a konjunktúra idejében ismét feledésbe merüljön. A csicsókát sok tekintetben a burgonyához lehet hasonlítani. Ha a burgonya tápértékét 100-nak vesszük, akkor a csicsóka tápértéke körülbelül 80 egységre rug. Ezt a különbséget azonban bőven ellensúlyozza az a körülmény, hogy egy holdon a burgonyánál kétszeres nagyobb mennyiség terem belőle. Nagy előnye még a burgonyával szemben, hogy rendkívül igénytelen. Sokkalta rosszabb földdel is beéri, trágyázásra alig van szüksége és a kártevőkkel szemben is ellenállóbb.

Mint takarmánynövény különösen nagy jelentőségre tehetne szert. 1.000 kilógram csicsóka takarmányértéke 2.000 kilógram répa takarmányértékével egyenlő. Bár kezdetben nem szabad nagy mennyiségben adni az állatoknak, az állatok szívesen fogadják. Nyersen izletesebb, mint főve és értékesebb, mint a nyersburgonya.

A Délvidék német nyelvtanfolyama

Irja: Dr. Végh Zoltánné középiskolai okl. tanár.

VII. közlemény.

Oh je! Diese Socken sind zerrissen.
Was für ein großes Loch! Habe ich
keine andere Socken?

Du hast nur farbige Sockensocken.
Bitte, gib mir eine Nadel und Stopf-
wolle, ich muß sie ausbessern. Im-
mer diese Socken!

Ej ha! Ez a harisnya el van szakadva.
Micsoda nagy lyuk!
Nincs más harisnyám?

Csak színes nyári harisnyád van.
Kérlek, adj nekem egy tűt és stoppoló pamutot,
ki kell ezeket javítanom. Mindig ezek a harisnyák!

Szószedet

zerreißer, riß,
h. -rissen elszakítani
das Loch, -es, -ö-er lyuk

die Nadel, -n tű
die Stopfwolle, -n a stoppoló pamut

Dr. VÉGHÉ eddig megjelent nyelvkönyvei: „Igy tanulok angolul” és „Igy tanulok németül”, első kötet kapható **Dr. Véghné Nyelviskolájában: Budapest, Endresz tér 6 és minden könyvkereskedésben.**

Jól emészthető alkotórészekben nagyon gazdag, különösen szőlőcukorban (14.7 százalék), melyet a gyomor átalakítás nélkül közvetlenül dolgoz fel táplálékká. A növény szára jó zöld takarmányt szolgáltat. Leveleinek tápértéke nagyobb, mint a kukoricáé és a fehér cékla leveleinek takarmányértékét háromszor felülmúlja. Kísérletek alapján megállapították, hogy száraz, másra alig használható talajon ápolás és trágyázás nélkül nem kevesebb, mint 32 évig szakadatlanul terem. Dél-Franciaországban jó földön normális művelés mellett egy holdon hektáron-

kint 600—700, szerencsés esetben 800 métermázs csicsóka termett.

A csicsóka gazdaságos termelése történhet a vetésforgóba való beiktatással, de ugyanazon a földön egymásután négy-nyolc évig is lehet termelni. Igénytelensége folytán termelésére olyan rossz talajokat is fel lehet használni, melyeket különben parlagon kellene hagyni. Tulajdonképpen nedves és tiszta agyagtalajon nem diszlik.

Vajjon nem lenne-e érdemes a csicsókának nálunk is több figyelmet szentelni?

A „DÉLVIDÉK” REGÉNYE:

? KI A TETTÉS ?

(22)

— Elnök ur, — szolt végre, — nem felelhetek a kérdésére!... Fiam örült volt!... Alapos okom van hinni, hogy fiam nem volt bűnös a szó igazi értelmében! Semmiféle indoka nem volt, mely őt erre a borzasztó cselekedet végrehajtására ösztönözte volna. De anvja szanatóriumban fekszik!... Ime a büntett teljes magyarázata! Ha őlt, akkor ezt a tettét beszámíthatatlan állapotban követte el. A gyilkos meghalt és én nem akarom gyaláznai emlékezetét!

— Más szóval, — vágott vissza az elnök, — ön szerint Rambert Károly bevallotta, de ön nem akarja ezt kijelenteni?

— Egy szóval sem állítottam, hogy bevallotta.

— De abból, amit mondott, sejtethető... Csönd állott be e szavakra. Rambert István mellére horgasztotta fejét, mintha a kifejtett erkölcsi erőfeszítés megtörte volna.

— Hagyjuk ezt! — folytatta az elnök — és térjünk át másra. Mit csináltak attól az időtől fogva, midőn a kastélyból megszöktek?

— Azt, elnök ur, amit mindenki tesz midőn ildözői elől menekül. Nyomorúságos napokat éltünk, bujkálva a mezőkön, az erdőkben. Én folytonosan vádoltam, ő egyre gyöngébben védekezett. Igyekeztünk elkerülni a helységeket, alig merte néha-néha némi kis eleséget vásárolni. Borzasztó órákat éltünk át!

— Mennyi ideig tartott ez?

— Négy napon keresztül kísértem folyton fiamat, elnök ur.

— Tehát a negyedik napon ölte meg?...

— Elnök ur!... Legyen könyörületes!... Ne feszítsen kintpadra!... Nem öltem meg fiamat. Egy gyilkossal voltam együtt, akit a rendőrség üldözött s akire a guillotint várt.

— Az elnök, aki érzéketlen maradt a fájdalom kiáltásokra, vállat vont.

— Ha úgy tetszik önnek, mondjuk, hogy gyilkos volt, de önnek nem volt joga ahhoz, hogy hóhérnak tolja fel magát!... Lássuk csak, bevallja-e vagy nem, hogy megölte őt?

— Nem ismerek be, nem vallok be semmit.
— Tagadja, hogy megölte volna?
— Azt tettem, amit apai kötelességem parancsolt tenni.

— Az elnök idegesen csapott az asztalra:
— Mindig ugyanazok a fellengős frázisok! Ön tehát egyáltalában megtagadja a szabatos feleletet! Pedig mégis csak szükséges, hogy egyik vagy másik álláspontra helyezkedjék a saját érdekében. Lássuk, talán felelne, ha a következőképpen teszem föl a kérdést: Ohajtotta-e, hogy fia öngyilkossággal vessen véget életének?

Rambert István kiegyenesedett és a fájdalomtól rezgő hangon kiáltotta oda:
— Elnök ur, kérem, könyörgöm önnek! Ne

kinozzon! Gondoljon arra, hogy fiam most már halott... És most már nem emlékezhetem vissza másra csak arra, hogy a fiam volt ő... És nem mondhatom, nem állíthatom azt, hogy óhajtottam halálát! Azt sem tudom most már, bűnös volt-e vagy sem! Csak annyit mondhatok, hogy Károly örült volt és a fiam...

— Jól van, — mondta az elnök, látva, hogy semmit nem képes kihuzni a vádlottból, — az esküdtzék dolga, hogy mérlegelje a mondottakat. Tehát megállapítom, hogy a fő kérdésekre nem akar felelni. De hajlandó-e megmondani például, hogyan váltak el?

— Az utolsó éjjelen a szabad mezőn háltunk fáradtságtól, éhségtől megtörve, testben és lélekben elgyötörve... Imádkoztam az Ur Istenhez, hogy könyörüljön rajtunk... A Dordogne ott zugott el nem messze tőlünk... Végre is kimerültség elnyomott bennünket, elaludtam... Másnap, midőn felébredtem, egyedül találtam magam... A fiam eltűnt... Ez minden, amit elmondhatok, mert többet én sem tudok...

De most már az elnök készen várta a makacs vádlottat az előkészített ellenérvekkel.

— Ugyan ne mondja, hát akkor hogyan lehet az, hogy néhány nappal később megjelent Juve rendőrfelügyelő lakásán és azt kérdezte tőle, hogy mit tudnak fia holttestét illetőleg. Egyszóval alig halázták ki a hullát és még nem is azonosították, még meg sem állapították, hogy az csakugyan Rambert Károly hullája-e... Ön Rambert István, ön már biztos volt ebben! Kérdem hogyan? Miért?

Rettenetesen lesújtó érv volt ez a vádlott ellen. Téyleg hogyan értesülhetett arról, hogy a Dordogneban talált hulla a fia hullája?

Rambert István jól érezte ezt és hirtelen az esküdtzék felé fordulva, mintha onnan várná a végső segítséget, kiáltott fel:

— Ah! Uram! ez a faggatás rettenetes kinszenvedés számomra, nem birom tovább!... Lehetetlenség, hogy a kellő választ megtaláljam... esküdt uraim, önök eleget tudnak, hogy ítéljenek felettem. Önök el fogják dönteni, vajon vétettem-e a becsület, az apai kötelességek ellen! Én nem tudok többé semmit sem mondani!

— Leszögezem a vádlott utolsó kijelentését — mondta az elnök az esküdtzék felé fordulva, — mert ezzel mintegy elismerte bűnösségét. Az esküdtzék bizonyára mérlegelni fogja ezt a kijelentést.

Ezután a tanúk kihallgatására került a sor, akik közül Auvernois Teréz, Dollon a vádlott javára tanuskodtak. A vád és védbeszédek elhangzása után az esküdtzék ítélehozatalra vonultak vissza. A hallgatóság csoportokba verődött és mindenki meg volt győződve arról, hogy vádlottat fel fogják menteni.

Végre bevonult az esküdtzék, amelynek

főnöke halotti csöndben olvasta föl az esküdtzék határozatát:

— Isten és emberek előtt — jelentette ki az esküdtzék főnöke remegő hangon a szokásos formulát — becsületesre és lelkiismeretemre állítom, hogy az esküdtzék válasza valamennyi kérdésre: Nem!

Ez a teljes fölmentést jelentette. A hallgatóság zajos bravó kiáltásokba tört ki. Rambert Istvánt azonnal szabadlábra helyezték.

IX.

SONIA HERCEGNŐ FURDJÓJE.

Négy hónap telt el Rambert István szenzációs fölmentése óta. A közvélemény, mely eleinte oly szenvedélyes érdeklődéssel kísérte az ügyet, lassan-lassan elfeledte a Beaulieu-i kastélyban végbement gyilkosságot, Beltham lord eltűnését, amely titokzatoságok egyikét sem volt képes mindezeidig a rendőrség földeríteni.

Juve látszólag szintén feladni látszott minden reményt és hivatalosan nem is kutatott, többé ebben az irányban. Valóban Juve csak taktikát változtatott. Arra jött ugyanis rá, hogy ebben a két titokzatos ügyben a szokásos hivatalos fegyverekkel nem fog célt érni. Ezért csöndben maradt, ő is feladni látszott minden küzdelmet, tettette a közönyösséget, de nyitvartartotta szemét és teljes csöndben végezte magánkutatásait. Megfigyelte Párizs söpředékét és ahol annyi és soha föl nem fedezett dráma játszódik le. Juve az ő látszólagos semmittevése mellett, leste az alkalmat, hogy az, vagy azok, akik biztonságban érezték magukat, látva, hogy a rendőrség feladta a küzdelmet, gondatlanul törbe essenek.

Junius vége felé járt az idő. A nagy idegenforgalom megindult, a turisták nagy számmal érkeztek a világ fővárosába.

A Champs-Élysée-n lévő Royal Palace Hotelben nagy élénkség uralkodott. Gazdag amerikaiak, angolok, délamerikaiak, oroszok népesítették be az előkelő szállodát, ahol némely vendégnek fejedelmi lakosztálya volt.

Villamos fényárban úszott a tágas előcsarnok, ahol báli ruhába öltözött hölgyek, frakkos férfiak társalogtak vagy lapokat olvastak. Éjlel 12 óra volt. A színházakba és mulatóhelyekre kirándult közönség kezdett lassanként visszazállingózni. Hirtelen pompás fogat állott meg a kapu előtt és abból csodaszép, királynői természetű, ékszerektől ragyogó nő lépett ki.

Louis ur, a szálloda személyzetének főnöke, nagy tisztelettel szaladt eléje, szertartásosan meghajolt és odaszólt az egyik inasnak:

— A felvonót Sonia Danidoff hercegnő részére!

Néhány pillanattal később ez az előkelő ielenség, aki az előcsarnokon való átvonulásával igazi feltűnést keltett, eltűnt a lift kabinjában, amely rögtön felszállította őt a harmadik emeleten lévő fényes lakosztályába, amely név nagy szobából állott.

(Folytatása következik.)

CUKOR és ZSIR

MEGTAKARITÁST jelent a 100 képes
VÁNCZA kincses receptkönyv.
Ingyen küldi a VÁNCZA-GYÁR
Budapest, 10-es posta.

VÁNCZA
sütőpor

Széchenyi-esztendő

Széchenyi-anekdoták

Széchenyi naplójegyzeteiből néhány esetet ad elő ifjúkori utazásairól. Egyszer Nikomédiában, egy aga udvarában tréfából orvosnak adtam ki magamat — írja. Egy török társaság nyomban körül vett, mind karját nyujtva nekem, hogy ütőerűket tapintsam meg. Csak egynek volt rendetlen érverése, a többi egészséges volt.

Anna az mondám, hogy láza van — csodálkozott, hogy főfájása is van — még nagyobb csodálkozás; nincs étvágya, se jó álma, éjszakai nyugtalanok. Most már magán kívül volt bámulatában s kérde tanácsomat, hogy mit használjon ellene, miután állapotát olyan pontosan ismerem.

— Semmit se kell használni, barátom. Aki fiatal, annak segít a természet. Csak vénségére kell az embernek pótolgatni.

Meg volt vigasztalódva s mesterének ismert.

Mikor Széchenyi az első gőzhajó-utat tette a Tiszán, Szabolcs küldöttsége Tiszadob határában nagy dáridóvaj fogadta.

Amint a hajóból kiszállott, mosolyogva kérdezte az uraktól:

— Nos, hogy tetszik a hajó?

Azt várta talán, hogy elragadtatással szólnak a forgalom élénküléséről, a közlekedés emelkedéséről, vagy a technika vívmányairól, de kérdésére mély csend következett. Végre egy öreg táblabíró megszólalt:

— A kerekei úgy kapari a vizet mint a kutya.

Pestmegye 1840. november 18-án tartotta közgyűlését, amelyen sokat vitáztak a vegyes házasságokról. A nagy izgalom miatt az ülést másnapra halasztották. Ekkor november 18-én történt meg, hogy Kossuth Lajos egy alkalmat fölhasználva tüzes beszédében a jelen volt Széchenyit a legnagyobb magyarnak nevezte.

A közönség hosszasan tapsolt és éljen zúgott. Széchenyi úgy tett, mintha nem is róla volna szó és meg sem mozdult a helyéről. A zaj csillapultával odament Kossuth Lajoshoz, mintegy megköszönni neki azt a szép melléknevet, amelyet tőle kapott.

— Miért emel olyan magasra — mondotta Kossuthnak — ahol nem tarthatom magamat.

Akkor nem sejtette, hogy nemsokára mint ellenfelek fognak találkozni.

Az 1833-34-iki országgyűlésen Széchenyi szokása szerint le s fel járkálva a teremben, hirtelen megállt gróf Dessewffy József előtt és azt kérdezte tőle:

Ugyan kérlek, hogy mondják jól magyarul ezt a német szót: matt?

— Bágyadt — felelte Dessewffy.

— Köszönöm — mondotta Széchenyi — azzal visszament a helyére s tüstént e szóval kezdte vitáját, bágyadtnak mondva Dessewffy és társait.

Széchenyi feljegyzései közt van ez az anekdota: Fiuméba, a magyar kikötőbe jó az angol Mr. Smith. Nem beszél, csak angolul. Tanácsolják neki, hogy üzlete érdekében tanulja meg az ország nyelvét.

— De melyiket — kérde az angol — mert három is van: német, horvát és olasz.

Egy percig megállt és azt várta, hogy a jó falusiaktól hall valamit a munkásság értékéről, de meglepetésére az egyik paraszt csak annyit mondott: Szegények!

Széchenyi elvállalta a Tiszaszabályozás kormánybiztosságát. A tüzes hazafiak ezért nehezteltek rá. Mikor Biharban járt, Beöthy Odön alispán hidegen tárgyalt vele, hogy éreztesse rosszallását. Széchenyi az alispánt ennek dacára ismételt kedves kollégájának nevezte.

Beöthy végre is fölpattant: Nem értem, hogyan lehet egy szerény, de független alispánt a kormánytól oly főpolcra helyezett excellenciás ur kollégájának nevezni!

— Már pedig mi igazi kollégák vagyunk — válaszolta Széchenyi mosolyogva — mert mindketten Tiszát regulázunk.

Arra célzott a szójátékkal, hogy a bihari alispán ádáz harcot vívott Tisza Lajos bihari adminisztrátor ellen.

Széchenyi mondotta az ifju Andrássy Gyulának:

— Tebelőled minden lehet, ami csak lenni akarsz, még Magyarország nádora is.

Mikor Tiszadobon a Tiszaszabályozás ügyében az első értekezletet tartották, Széchenyit dicsérték a szónokok, hogy örök dicsőségére lesz, ha fenséges eszméit meg is valósítja.

— Nem én leszek az, aki azokat végre hajtja — felelte Széchenyi.

— Hát ki?

— Az a kölyök ott a szegletben — mondotta Széchenyi Andrássy Gyulára mutatva.

Széchenyi egy ízben a mindenható Metternich kancellárral tárgyalt a magyar ügyekről, Metternich panaszkodott a magyar ellenzék ellen, főleg Kossuth Lajos agitációját kifogásolta. Széchenyi azt válaszolta, hogy Kossuthal szemben más politikát kell követni.

— Minő politikát? — kérdezte Metternich.

— Hasznossá kell őt tenni — mondta a gróf.

— S ha nem lehet?

— Akkor felakasztani.

Széchenyi ha valamit vásárolt, a hóna alá vette és vitte haza. Egyszer megint jókora csomagot vitt az utcán, amikor találkozott vele Helmezy Mihály:

— Nem röstell a gróf ur ezzel a cók-mókkaival menni az utcán — kérdezte az aka demikus.

— Egy csöppet sem — válaszolt Széchenyi derűlten — inkább azt röstelleném ha úgy állnék, hogy soha se vihetnék haza valamit.

Széchenyi szerette a közvéleményt, de nem volt rabja. Mikor titkos tanácsossá ne-

Sarrasani

cirkusz

Szabadka Tel. 795. Vásár-tér
(Zombori kapu)

A jól fűtött cirkuszban

óriási siker!

20

világszenzáció

naponta 2 előadás

délután 4 és este 8 órakor

Jegyelővétel: Szeitz és Jánosi hangszer-üzlet és a cirkuszkasszáni, tel. 795. Gyermeknek 14 éven alul délután félár

Az állatok meglekintése délelőtt 10 órától

13 elefánt, 6 filmtigris, oroszlan, viziló, sok exotikus állat, zebra, teve, vizibóly, Guanacos, és hatalmas istálló pazar fajlovakkal.

Helyárak: 1 Pengőtől 7 Pengőig!

Már csak október 15-ig.

vezték ki, sokan kárhoztatták, hogy a kormánytól a kinevezést és a kintutestést elfogadta.

— Azért tettem — mondotta — mert hasznom van belőle.

— Ugyan mi? — vetették ellene azok, akik tudták, hogy fizetést nem fogadott el.

— Eddig havonként egy kalapra volt szükségem, ezentul évenként is beérem eggyel.

Széchenyi a bécsi köröket nem annyira gonosznak, mint inkább butának tartotta.

— Hogyan támogatható ezt a kormányt — kérdezte tőle Wesselényi — nem látod a szarvait? Hiszen ez ördög!

— A szarvakat látom — felelte Széchenyi — de nem ördög az, hanem ökör, amelyet vezetni lehet!

Széchenyi veszedelmesnek tartotta a kormányrudat gróf Batthyány Lajos és Kossuth Lajos kezében. Mikor március 15-ének előestéjén az ujjongó tömeg ünnepelte őket, így szólott francia nyelven:

— Két Lajosért adtuk el a házat! Szójáték a Lajos és a Lajos-arany szavakkal.

Majd később azt mondta, hogy a franciákat kellene utánoznunk, de nem abban, hogy kimondjuk a respublikát hanem hogy mi is farba rugjuk Lajosainkat.

Mikor Széchenyivel Döblingben házkutatást tartottak a híres »Blick« meglelése után, a gróf igen komor volt és csupa rémeket látott. De egyszerre csak nevetni kezdett és ezt mondta látogatójának:

— A legjobbat még nem mondtam el. Képzeld csak mikor a rendőrség mindent felforgatott nálam, öreg szolgám ott állt az ajtó mellett, mintha oda volna szegezve és reszketett, mint a nyárfalevél. Mikor megkérdeztem, hogy miért fél, kiderült, hogy azt hitte, őt is le fogják tartóztatni, mert az almáriomban huszonöt forintnyi ezüst hatost rejtett el, pedig ugy hallotta, hogy szekszerüket nem szabad eldugni.

— Mit gondoltok — fejezte be Széchenyi — hány ugynevezett nemes tettet nem lehetne hasonló indokokra visszavezetni, mert e szegény inasomnak látszólag oly résztvevő aggodalmát?

Az országosan elismert „NOR-COC” márkás kötöttáru, gyermek szvetterek, férfi és női mellények, női zakók, bluzok és pulloverek. „FAKO” különlegességek, selyemharisnyák férfi zoknik, gyermek és sport harisnyák

vásárolóknak is nagyon alkalmas áruk

A legelőnyösebben kaphatók: **Ábrahám Testvérek** kötött-szövöttáru nagykereskedésben, **Szabadka** Petőfi u. 4.

A románia magyarság lapjai

(PEKI) A romániai magyar könyv és lapkiadás a bécsi döntés után súlyos helyzetbe került, mivel a legjelentősebb lapok és kiadványok Kolozsvárt voltak és a megmaradt zsidó kézben levő nyomdákat a kormány lefoglalta. A temesvári brassói aradi nagyobb nyomdák legtöbbször zsidókézekben voltak és az ott megjelent régebbi hírlapok mind megszűntek. Temesvárt jelenik meg a romániai magyarság egyetlen napilapja. Ezenkívül maradtak még helyi érdekű hetilapok Tordán, Nagyenyeden, Déván. Félhavi folyóiratok a Jakabffy Elemér szerkesztésében eddig is megjelent Magyar Kisebbség, amely most a fiatal nemzedék bevonásával még változatosabb tartalmu lesz. Nagyenyeden jelenik meg a Teleki Ádám szerkesztésével az eddig kolozsvári Erdélyi Gazda. A havi folyóiratok közül a Vasárnap maradt meg Aradon, de január óta nem jelent meg. Ugyancsak Aradon jelenik meg Az Iparos c. szaklap és a Társaság c. riportlap. Ezenkívül még három református és egy evangélikus egyházi lap jelenik meg Nagyenyeden, ill. Brassóban. A könyvkiadás eddig ugyiszólván csak nap tára kiadására szorítkozott. Karácsony előtt a Hangya, az EMGE, az Ágisz, a Kátholikus Népszövetség, az Evangélikus Élet és a bányászati magyar Népközösség ad ki naptárakat.

GAZCSÖVET 5/4, 6/4 vesz bármily ményviségben jó állapotban ármegjelöléssel Czeisel József gépműhely, Zombor, Szent László ucca 36. a-799-f

Perfekt német gyorsíró, önálló levelező, minden irodai munkában jártas, félnapos állást esetleg óralevelezést vállal saját gépén is. „Elsőrendű munkatárs” jellegre kiadható. a-800-f

Eladó egydarab misling, közel a régi kálváriához. Érdeklődni: Mister Parcsetichnél, Antal utca 6. a-798-f

Szabósegédet, raktári munkára azonnali belépésre felveszek. Cim: Nagy István szabómester, Doroszló. a-788-f

Borbélysegéd azonnal felvétetik. Bertl Stefan borbélymester, Bács-Szentiván. a-791-f

Hirdetéseket

a vasárnapi lapra csak péntek délig fogadunk rendezes tarifával, azontul érkezett hirdetéseket dupla tarifával fogadunk el.

APRÓHIRDETÉSEK

Egy hirdetés 20 szóig 1.20 pengő, kétszeri feladásnál 2.20 pengő és háromszori feladásnál 3.— pengő, hirdetési adóval együtt. Minden további szó és címszó, valamint kiemelt szavak 10 fillérrel drágábbak. A fenti árak csak olyan hirdetésekre vonatkoznak, amelyek egy héten belül lefutnak. — Csak felülbélyegzett, feligés leveleket továbbítunk. — Kérdezősködésekhez válasz bélével melléklendő.

„M E R K U R”

hat. eng. ingatlanforgalmi és biztosítási iroda. Hiteltudósítás, STEFATITS ISTVÁN, Zombor, Zrinvi (Párizsi) utca 2. TELEFON: 81. HÁZAK, FOLDEK MALMOK, GYÁRAK, IPARTELEPEK, ÜZLETEK, KENDERGYÁRAK, TÉGLAGYÁRAK

Több lakóházat Zombor belterületén megvételre keresünk.

és mindennemű ingatlan VÉTELET ÉS ELADÁSÁT legkülansabban közvetíti.

HAZAI ÁLTALÁNOS BIZTOSÍTÓ R. T. — BUDAPEST kerületi felügyelősége. A BIZTOSÍTÁS ÖSSZES ÁGAZATAIT eszközli legpéldásabb alapon. a-553

Nagyothallás és fülzuga praktikus gyógyításáról ismertetőt 20 fillér választéval ellenében ingyen küld: Hegedüs Péter, Mohol (Bácska). a-796

Eladó a városban szülő cca. 650 öl, ház-helynek is alkalmas. Bővebbet: Zombor, Thököly ut 64. a-786-f

Bezdánban Mayer József cipész, 1276 szám alatt, egy ló eladó. a-794

Megrendeléseket minden süteményre, tortákra, lakodalmak, keresztelők stb. részére, mindenkor elvállalok. Lakatos József cukrász, Zombor, Anna utca 3/a. Ugyanott mindennap friss keksz kapható. a-793

Irodahelyiségek, rak tárok kiadók. Zombor, Thököly ut 6. a-789

Pincsikutyát, szép, kiscsajtát megvételre keresek. Ajánlatot: Stebler Ernő ékszerész üzletébe, Zombor, Kosuth Lajos ucca 2. a-790

15 éves, 4 polgárit végzett ízr. leány elmenne gyermek mellé. Érdeklődni: „Anyasági” jellegével a kiadóhivatal továbbít. a-785-f

Házmestert és mindezes szakácsnőt keresek okt. 15-i belépésre. Zombor, Csihás Benő ucca 12. a-694

Jólmenő, szolid, polgári vendéglőt bérbe vagy elszámolásra keresek. Engedéllyel és készpénzzel rendelkezem. Cim: Szatmárv. Hódmezővásárhely, gr. Bethlen utca 24. a-757-f

Eladó olcsón jókarban levő szalagfűrés, 6—8 HP Deutz motorral együtt. Cim: Bolvárv János Zombor, Nagy Lajos (Szivaci) ut 41. a-771-f

Keresek fiatal, szerény, rendszerető, intelligensebb nőt, ki egyedül akar a házban dolgozni és 1 személy háztartását vállalná. Dr. Horvátszky, Zombor, Géza ucca 31. a-787-f

Bezdánban az alsó-délön egy darab föld eladó. Érdeklődni: Rózsa Jánosnál, gróf Teleky Pál ucca 7. a-795-Ac

Fakereskedőki Kereskedelmi hivatali, Anyaggazdálkodási és Árkormánybiztosi kalkulációját és könyvek felfektetését vállalom. Gartner, Szeged, Mikszáth Kálmán u. 21. a-792

Kártolószalagokat

mindenfajta kivitelben, elsőrendű minőségben szállt

Első Magyar

Kártolószalaggyár R. T.

Pestszentlőrinc, gr. Apponyi Albert u. 8. Telefon: 146-764.

Tisztviselőt öskeresz tény, magyar—német—szerb nyelvtudással, gépirót irodai és külső munkára felveszünk. Ajánlatok: Merkur ingatlanforgalmi iroda, Zombor, Zrinvi utca 2. a-760

Magasabb helyen fekvő, száraz, kellemes családi-ház, gyümölcsös kerttel szabadkézben eladó. Zombor, Zöldkert utca 42. a-766-f

Eladó Hoffherr Schranz 8 HP, 54” kazán, 5605. számú, 8 légkörös, 1908. évi. Kazán és cséplő párosított. Cim: özv. Raics Ferencné, Felsőváros 101 szám. a-763-f

Kölcsönt

kaphatnak iparosok, kereskedők, földművesek és mások előnyös feltételek mellett. Közelebbit választéval ellenében: Nagy Simon bankirodája, Zombor, Zrinvi u. 15. a-294-f

HA SZÉP ÉS JÓ, MODERN BUTORT AKAR, forduljon bizalommal, Schmidt Fülöp műbutor és épületasztalozhoz Zombor, Barát utca 4. a484

29 háztelek, mely vilálagved alapításához rendkívül alkalmas, eladó. Érdeklődni: Benya Antalnál, Kalap utca 39 szám alatt. a-654

Eladó kétemeletes bérház, több kisebb ház Zomborban, 60 és 102 holdas földbirtok Baranyában, 28 holdas Gombos közelében, ezenkívül mindenféle ingatlan. GERGUROV DÁNIEL és Fia ingatlaniroda, Zombor, Kosuth ucca 14. a-727-f

Egy szalagfűrészes (barokk stílusú) szalagfűrészes egy könyveggel együtt, valamint egy bórdivány eladó. Megtekinthető Mátyás király (Szta pári ut) 24. szám alatt. a-737-f

Szalagfűrészes egy könyveggel és egy stabil eladó. Kisgyalut keresek megvételre. Zombor, Szent László ucca 43. a-797-f

Eladó azonnal 15 darab új, 90×90 cm. méretű asztal, 75 darab, használt, thonet kávéházi-szék, 80 pár evőeszköz, tálcák, csészék, poharak, vagy vendég 16 részére. Ugyanott eladó egy 4×3 méteres Angóra szőnyeg. Megtekinthető: E. Berrec, Zombor, Weidinger palota II. emelet. a-769-f

Bezdánban Stenger Lászlónál 2 lámpás vilanyrádió és egy Göricke kerékár eladó, mindkettő használatban van. Megtekinthető: mindennap. a-774-ack

Eladó egy 15—30 HP Cormick traktor, 8-as Gazdasági golyós cséplővel, gvári elevátorral, 3 vasu Olivér traktor-ek és egy 20 kalapácsos Medicago daráló. Cim: Lakatos János, Gombos. a-778-f

Pálinkát főzhet. ha cefréjét 3 nap alatt bejelenti Benya Antal főzőjében, Kalap utca 39 szám alatt. a-773-f

Szépén butorozott szoba kiadó teljes elátással a város központjában, egy- vagy kétágyas. Tisztviselő előnyben. Cim a kiadóban. a-772-f

I.a. retorta faszén vasalásra azonnal kapható. I.a. osztrai darabos öntőde koksz 8—10 napon belül történendő szállításra előjegyezhető Kiss Pál és Társai fatelepén, Malom ucca 8. (volt Boskov fatelep). a-782

Eladó egy stráfkocsi 2 tonnás, sineskerékű, golyós csapágyval. Bogvy József, Zombor, Szent István (Bezdáni) ut 35. a-784-f

Üzletberendezés, állványok, pultok, falburkolat eladó. Cim a kiadóban. a-783-f

Eladó családiház, közel a piachoz, mely áll 2 szoba és mellékhelyiségekből. Bővebbet: Zombor, Nagy Lajos (Szivaci) ut 19. a-780-f

MÁVAUT autóbusz-menetrend

érvényes 1941. szeptember 9-től.

ZOMBOR—BEZDÁN—DUNA-RÉV—MOHÁCS

6.25	12.30	16.15	i	Zombor Vadászkiút szálló	é	8.10	14.15	17.55
6.51	12.56	16.41	i	Bezdán p. u. elágazás	é	7.44	13.39	17.29
6.53	12.58	16.43	i	Bezdán mozi	é	7.42	13.47	17.27
6.55	13.00	16.45	i	Bezdán templomtér	é	7.40	13.45	17.25
7.10	13.15	17.00	é	Duna-rév	i	7.25	13.30	17.10
7.30	13.45	17.30	i	Kiskőszeg	é	6.55	12.55	16.50
8.40	14.55		é	Mohács	i		11.45	15.40
		17.45	é	Vörösmart	i		6.40	

Zombor—Kula—Ujverbász—Óbecse

8.45	15.00	i	Zombor Vadászkiút szálló	é	8.30	12.45
9.45	16.05	é	Kula	i	7.28	11.45
	16.20	é	Ujverbász pu.	i	7.10	
	16.25	é	Ujverbász pu.	é	7.05	
	16.54	é	Szenttamás rk. elemiisk.	i	6.38	
	17.25	é	Óbecse pu.	i	6.05	
	17.30	é	Óbecse községháza	i	6.00	

UJVIDÉK—ÓBECSE

7.15	14.45	i	Óbecse községháza	é	14.00	20.15
8.02	15.32		Temerin községháza		13.14	19.20
8.30	16.00	é	Ujvidék Lloyd kávéház	i	12.45	19.00

Vaddisznó márkájú „ÉBERHADT” ekék

a legjobbak a világon. Beszerezheti a képviselőnél MULLER vaskereskedés, Zombor, valamint összes alkatrészeit, Mezőgazdasági gépek és Wintertengely